

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič
A Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst 4 Din 3.—, večji inserati petič
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

„MUSSOLINI JE NA KONCU...“

Francoska sodba o kritičnem položaju v Italiji — Mussolinija ubija njegova lastna politika — Dogodki se naglo razvijajo

Pariz, 27. decembra. M. Dogodki zadnjega časa v Italiji v zvezi s čim dalje hujšo politično in gospodarsko krizo tvorijo v francoskem tisku predmet obširnih razprav in komentarjev. Listi priobčujejo dolge dopise svojih posebnih poročevalcev, ki potujejo po Italiji in na mestu proučujejo položaj. Vsi poročevalci soglašajo v sodbi, da je Mussolini s svojo politiko na koncu in da mora v najkrajšem času priti do velikega preokreta. To, kar počenja fašizem sedaj, je le zadnji poizkus, da

se obdrži na krmilu in se reši pred katastrofo, ki je zanj neizogibna. »Ere Nouvelle« objavlja članek, v katerem prikazuje, kaj vse je storil fašizem, da bi ostal na površju. Navede, kako je Mussolini razgalil opozicijo in razpuštil parlament, ugonobil strokovne organizacije in ukinil vsako svobodo. S tem je fašizem prenehal biti vlada ter se pretvoril v režim. Zaradi fašizma je postal italijanski narod še bolj domisljiv. Po fašistični ideologiji je Italijan rojen za gospodarja nad vsemi drugi-

mi. Zahteve po Nici, Korziki, Malti in Dalmaciji so fašizmu neobhodno potrebne, da nasiti svoj apetit, in Sredozemsko morje mora postati »mare nostrum«. Toda Mussolini je delal račun brez krčmarja. Ni ga ubila mednarodna diplomacija, marveč tone v sadovih lastne politike. Smrtno ga je zadela gospodarska in politična kriza, ki jo je izzval v svoji slepoti in ki bo zdrobila v prah ves njegov sistem in režim. So znamenja, ki pričajo, da ta čas ni več daleč.

Grozote ognjeniškega izbruha na otoku Javi

Vulkan Merapi bruhla še vedno z nezmanjšano močjo — Dostop v opustošeno pokrajino okoli vulkana nemogoč — Poplave rek, zasutih z lavo

Amsterdam, 27. decembra. d. Vulkan Merapi na Javi še neprestano bruhažareče množice peska. Gosti oblaki plina se širijo milje daleč preko pokrajine Stroomboenga. Ognjeni zublji ob žrelu vulkana so tako močni po svoji intenzivnosti, da slepe vid. Obseg katastrofe se še ne more presoditi, ker računajo v znanstvenih geoloških krogih z možnostjo novih izbruhov ogromnega obsega. Razen tega se razvijajo pri izbruhih tudi strupeni plini.

Znani nizozemsko - indijski vladni vulkanolog dr. Kemmerling, ki je svetovna avtoriteta, je objavil v »Telegraaf« članek, v katerem pravi, da je že l. 1920, na podlagi gotovih znakov, napovedoval katastrofo ter priporočal nizozemsko - indijski vladi, naj izprazni vso okolico vulkana. To se

Obnovljena vstaja v Indiji

Revolucionarno gibanje se je v Indiji znova razplamtelo — Vstaja v Birmi — Revolucionarji zahtevajo samovlado

London, 27. dec. Iz Indije poročajo o oživiljenju nemirov na severu, kjer zbujajo položaj oblastem resne skrbi. Člani kongresa zagotavljajo, da so novi nemiri posledica postopanja angleške vlade, ki noče podati točne izjave o dominijonskem statusu Indije. Njihovi voditelji, kolikor jih ni zaprtih, so postali agresivnejši, kakor so bili kdaj prej. Izjavljajo, da se mora Indija prostovoljno dati dominijonski statut ali pa bodo Indijci podvzeli potrebne ukrepe, da ga izsilijo. Sicer vedo, da bodo od angleških čet na ulicah masakrirani, kakor izjavljajo, toda dosledni odpor Indijcev bo končno vendarle premagal angleško aroganco. Kakor znano, je mnogo indijskih agitatorjev v zaporih pričelo stavkati z gladom. Število v zadnjih mesecih aretiranih oseb presega 30.000.

Rangoon, 27. decembra. Te dni je prišlo v okraju Tharavaddy do krvavih bojov med uporniki in vojaško policijo. V teh bojih je bilo ubitih 20 domačinov in 4 ranjenih. Mnogo oseb je bilo deloma težko, deloma lahko ranjenih. Oblasti so odposlale policijo na pomoč močne vojaške oddelke.

London, 27. dec. V dolini Birmi, ki je zelo hribovita pokrajina in leži 70 mil od Rangona, je izbruhnila revolucija. Nemiri so se pričeli v ponedeljek. Revolucionarji so napadli več vasi, ubili njihove župane, izropali in zažgali hiše ter se polastili pušk in streliva. Proti upornikom, ki zahtevajo samovlado, je odšlo več oddelkov vojske.

Rangoon, 27. dec. Na božični večer so uporniki obkolili hišo uslužbenca gozdne uprave Fielda Clarka ter ga umorili. Na mesto zločina je prihitela policija, ki je 4 morilce ubila in dva vjela.

Amnestija na Madžarskem

Budimpešta, 27. dec. AA. Za božične praznike je državni upravitelj pomilostil 144 jetnikov ter ustavil kazensko postopanje proti 67 osebam, ki so se udeležile oktobrske revolucije.

Poincaréjeva bolezen

Pariz, 27. decembra. Zdravstveno stanje Poincaréja je stacionarno. Zdravniki se izražajo zelo optimistično ter menijo, da bo kmalu okrevati.

Pilsudski na Madeiri

Funchal, 27. decembra AA. Sem je dopel maršal Pilsudski, ki namerava iz zdravstvenih razlogov ostati dalj časa na Madeiri.

Novi turški finančni minister

Ankara, 27. decembra AA. Finančni resor je prevzel minister za narodno obrambo Abdul Halik-bej.

Omejitev produkcije briljantov

Amsterdam, 27. dec. Nizozemsko društvo brusarjev dijamantov je omejilo produkcijo za 50%.

Razpust parlamenta v Monacu

Monaco, 27. decembra. Z dekretom monakovskega kneza je bil danes za nedoloten čas do izvedbe novih volitev razpuščen Narodni svet v Monacu. Zakonodajna oblast preide na državni svet, ki ga bo imenoval knez. Tudi občinski svet in mestna uprava sta bila razpuščena ter imenovani direktorji po francoskem vzorcu. To je od l. 1911. že tretje, da je monakovski knez ukinil ustavo. Knez je storil ta korak, da konča izredno strastno agitacijo političnih strank, ki je med nivalstvom povzročila veliko razburjenje.

Huda zima v Franciji

Pariz, 27. decembra. V Franciji je bilo za božične praznike zelo mrzlo. Povsod je bila temperatura pod ničlo. V južno-vzhodni Franciji je zapadel sneg. V Burgundiji je padlo ponekod do dva čevlja snega.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

(27. decembra.)
Devize: Amsterdam 22.715 — 22.775 (22.745), Berlin 13.435 — 13.465 (13.45), Bruselj 7.8905, Budimpešta 9.8822, Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9), Dunaj 793.07 — 796.07 (794.57), London 274.20, Newyork 56.33, Pariz 221.85, Praga 167.06 — 167.86 (167.46), Trst 295.57.

INOZEMSKA BORZE.

Curih. Beograd 9.1260, Pariz 20.155, London 25.015, Newyork 514.925, Bruselj 71.975, Miha 26.97, Madrid 54.75, Berlin 122.72, Dunaj 72.50, Sofija 3.73, Praga 15.28, Varšava 57.75, Budimpešta 90.175, Bukarešta 3.065.

Uvedba verouka v 7. in 8. razr. srednjih šol

Z odlokom prosvetnega ministra se zopet uvaja verouk v 7. in 8. razredu srednjih šol, kjer se je že prej poučeval

Beograd, 27. decembra. Izvzeto od splošnega učnega načrta in programa za realne gimnazije, realke in humanistične gimnazije je prosvetni minister izdal odlok, po katerem se ponovno uvaja verouk v sedmem in osmem razredu označenih srednjih šol po dve uri na teden v vseh krajih, kjer se je poučeval verouk pred uveljavljenjem

novega zakona o srednjih šolah.

(Ta odlok se nanaša v prvi vrsti na Slovenijo, kjer je bil pod avstrijskim režimom verouk glavni predmet v vseh razredih srednjih šol. Z novim zakonom o srednjih šolah je bilo število učnih ur za verouk skrajšano, sedaj pa se nanovo uvaja. Op. ur.)

Pred političnim preokretom v Bolgariji

Nezadovoljstvo z režimom Ljapčeva se čim dalje bolj širi — Važne politične konference — Protesti proti redukciji uradniških plač

Sofija, 27. decembra. V političnih krogih narašča vedno bolj nezadovoljstvo z obstoječim političnim stanjem v državi. Med politiki se vrše neprestano posvetovanja in razgovori, kralj pa sprejema v avdienci politike vseh strank in skupin. Splošno vlada pripravljenosti, da bo v kratkem prišlo do večjih in pomembnejših izprememb v bolgarski notranji politiki in sicer kljub vsemu prizadevanju ministrskega predsednika Ljapčeva, da ostane na krmilu sedanja vlada z Demokratičnim zgovorom na čelu. Kako se bodo razvijali dogodki, si v političnih krogih še sami niso popolnoma na jasnem, vsekakor pa računajo, da sedanja politična zvočnost ne bo ostala brez posledic. Posebno aktivna je opozicija, ki neprestano naglašja, da je sedanje stanje v Bolgariji nevzdržno. Opozicijski tisk beleži številne avdijske opozicijskih

politikov in naglašja, da je tudi kralj čim dalje bolj naklonjen predlogom, naj se vzpostavi v državi red, uvede režim zakonitosti in napravi konec bratomornemu klanju, ki vedno bolj izpodkopa državno avtoriteto in neizogibno vodi k državljanski vojni.

Sofija, 27. decembra. Sklep vlade, da se znižajo s 1. januarjem uradniške plače za 10 odstotkov, je izzval v uradniških krogih splošno ogorčenje. Visoko stoječi uradniki, ki so doslej zagovarjali delo vlade, povdarjajo, da bi vlada prihranila petkrat toliko, če bi ukinila razne tajne fondе za podporo bolgarskega fašizma in makedonstvujuših. Tudi opozicijski tisk napada vlado zaradi tega sklepa in piše, da hoče vlada s tem nametati narodu peska v oči in se predstaviti kot režim štedljivosti. Narod pa ni slep in vidi, kje in kako se razmetuje denar.

Božične demonstracije v Nemčiji

Protest proti božičnemu drevesu v protestantski cerkvi — Demonstracije brezposelnih

Berlin, 27. decembra. Na božič je prišlo v protestantski katedrali do razburljivega prizora. Cerkev je bila že polna in ko bi se morala pričeti božja služba, je stopil pred altar, kjer je stalo veliko razsvetljeno božično drevo, neki človek, ki je protestiral proti božičnemu drevesu, češ, da je preostanek paganskih časov. Neznanec je nadalje dejal, da je postala cerkev torišče morilcev ter zaklical »Dol z božičnim drevescem«. Kričanja so kmalu prema-

gali ter ga aretirali. Pri tem je bila neka oseba težje ranjena.

Na božični večer so se vršile v več nemških mestih kakor v Hanovru, Hamburgu, Chemnitzu in drugod demonstracije brezposelnih, ki so potekle popolnoma mirno. Do resnejših dogodkov je prišlo le v Berlinu, kjer je brezposelna mladina izropala nekaj trgovin. Policija je končno demonstracijo razgnala ter jih 18 aretirala.

Pred sestankom sveta DN

Berlin, 27. dec. Snoči je sprejel francoski zunanji minister Briand poljskega, ruskega ter kitajskega poslanika. Listi poročajo, da je poljski poslanik razpravljal z Briandom o protestu Nemčije v Ženevi. Briand je izjavil, da je ponovno protestiral pri sovjetskem poslaniku proti obtožbam, ki so bile izrečene proti njemu in proti Poincaréju na industrijskem procesu v Moskvi.

Kitajski poslanik je Brianda naprosil, naj se Francija popolnoma odpove vsem privilegijem, ki jih uživa na Kitajskem. Kitajski poslanik je pri tem omenil, da so kitajski poslaniki napravili slične demarše v Londonu, Tokiju ter Washingtonu.

Peking, 27. dec. AA. Bivši guverner Sansija, general Jen, se je vkrcal s svojo rodino na parnik in je odpotoval na Japonsko, odkoder bo krenil v Evropo in v Ameriko. General Feng bo v kratkem napravil podobno potovanje.

Rim, 27. dec. AA. Sem je dospel glavni tajnik Društva narodov sir Eric Drummond.

Orkan nad Sardinijo

Cagliari, 27. dec. AA. Minulo noč je divjala nad vso Sardinijo strahovita nevihta z velikanskimi naliivi. Reke in potoki so naglo naraščali ter preplavili obsežna ozemlja, posebno v pokrajinah Nuoro. Materialna škoda je velika. Katastrofa je zahtevala mnogo smrtnih žrtev.

Italijanski polet preko Oceana

Casablanca, 27. decembra AA. Semkaj je prispela italijanska letalska eskadrila pod vodstvom ministra za zrakoplovstvo Balba.

Rim, 27. dec. 14 letal italijanskega zračnega brodograja, ki se nahaja na poletu v Brazilijo, je na božični večer doseglo zadnjo afriško postajo Bolamo v portugalski Guineji. Od tam bodo skušali preleteti Atlantski ocean ter doseči svoj cilj Port Natal.

Rim, 27. decembra. AA. Poslednja poročila iz Bolame pravijo, da so preokceanski letalci pregledali vse aparate ter radio postajo in se pripravili za poslednjo etapo poleta. Obtežitev za vsako vodno letalo znaša 3.500 kg bencina 180 kg olja, 50 litrov vode, hrano in posadko, obsejajoča 12 4 mož.

Obrambni in delovni svet Rusije

Moskva, 27. decembra. Predsednik Politbiroja komunistične stranke Stalin, ki doslej ni imel nobene vladne funkcije, je prvič prevzel vladni urad ter je postal član delovnega in obrambnega sveta Sovjetske unije.

Moskva, 27. dec. AA. Svet ljudskih komisarjev sovjetske unije je potrdil sestavo novoustanovljenega »Obrambnega in delovnega sveta«. Predsednik tega sveta je Molotov. Med njegovimi 10 člani sta tudi Stalin in Vorosilov.

Moskva, 27. decembra. L. 1931 se bo zvišala produkcija živilske industrije za 57% nasproti l. 1930 ter bo dosegla višino 4735 milijonov rublov.

Božič praznovali — sebe blagrovali

Ljubljanci so praznovali božič kljub vsem pomenom in namenom tako, kakor ga praznujejo vsako leto

Ljubljana, 27. decembra.

Vesela in konca ne kraja, če ni pust, je božič, končno je vseeno, glavno je, da je leto. Kako pa naj rečemo drugače — saj smo vendar ljudski glas!

Torej zadnje čase zopet praznujemo kar se da. Pristojni in priskalni smo do božiča, no, saj gre, če ne bo hujšega, največ namreč praznujemo in spimo, živeti, to je res najvišja radost, četudi norost. Kaj pravite, ali niso bili tisti največji dobrotniki človeštva, ki so nam postavili toliko praznikov v pratio? Popolnoma idealno pa žal ne stvari vseeno niso izpeljali — na konec vsakega praznika so prislomili nesrečni ponedeljek, pa kaj hočemo, brez žrtve ni ničesar.

Božič radi pripisujemo razne pomene in namene ter trdimo, da je božič baš zaradi teh pomenov, a ne obratno — pa naj bo kakor hoče, stvar je taka: pisni so običaji, ljudje pa običaji; brigajo jih pomeni in podobne neumnosti! Kaj se, tega se manjka, da bi jih učili kako in zakaj naj praznujejo! Vidite, že zaradi tega, da bodo peresarji, pisarji ali kaj so že, vedeli v bodoče sestavljati boljše recepte, kako in zakaj je treba praznovati take vesele dni — je potrebno, da se zabeleži kako se je praznovalo.

Prazniki so se menda začeli v sredo, tole perjo pravi — menda, ker ni gotovo, kdaj se je praznovanje prav za prav pričelo; dijak so namreč praznovali že v ponedeljek, ker jim je šola neznansko smrdela, in še praznujejo, ker bodo šole baš razkušili zaradi strahovitih smradov ali bacilov, ki so se menda že tako zredili kot mačke aprila. Čudno je, da so edino bakterije dandanes tako vnete za učenost, ko jo vse sovraži — to pa spada že med medicinske in splošne znanstvene probleme, ki se vam gotovo upirajo. No, kdaj so se torej pričeli prazniki?

Splošno praznovanje se sploh ni pričelo, ker neprenehoma traja, saj veste, kako imenito in hitro je zadnje čase v tej solni ali smešni dolini. Božični prazniki pa so, vsaj na splošnem mnenju, nastopili v sredo zvečer, ko je padel gozd na Kongresnem trgu ter so kmalu v sveti jezi udrihali po smrekah, češ, da jih raje sesekajo za gozda, kot da bi jih pustili zastoriti tem »spufanim« purgariem, ki nimajo drugega kot oguljene hlače na oskubljenih preklajah. Pa so jih res tako sesekljali, da bi se dala še omaka skuhati iz nesrečnih drevesc. Seveda, ko nimamo društva za varstvo dreves (imamo pa društvo za varstvo živali, na kar opozarjamo tiste, ki jih pobijajo — n. pr. peteline, žabe, prešiče, bolhe itd. — saj vendar vse živali spadajo pod zaščito, ne samo psi in mačke.)

Tako se je torej pričelo praznovanje. Vseposod smrtna kosa, ljudje so postali nenakrat krvoločni kot Neron. Še enkrat društvo za varstvo živali! Pomislite, koliko nedolžnih žrtev je smrt storila — samo zato, ker smo mi ljudje, in še vzvišena bitja povrh, hoteli praznovati božič! Kaj pa sploh briga kokodajse, pušce, ribe, žabe in mrčes sploh, če je v naših prafkah 25. decembra božič? Pa pustimo to tragično zadevo, zdaj je že itak prepozno, putke in petelini so že med blaženimi v kurjih nebesih!

Potem se je lopo nadaljevalo kot je treba in prav. Ker je vsa Ljubljana smrdela po ribah kot Pozejdonov »kurji britof«, je bilo večerno sežiganje kadila vestransko na mestu. Pa tudi druge stvari so bile menda tudi, vsaj prizadeti so tega mnenja, namreč da so se ga mnogi pošteno nalulali iz svetlega prazničnega vzhlejanja in v smislu narodnih tradicij. Brez lukanja si vendar polnočnic niti misliti ne moremo, tako je že od zdavnaj, da se ljudje v sveti noči raznežujejo in blagrujejo s sladkostmi tega sveta, da so tem bolj dovzetni tudi za druge svetovne radosti.

Torej roko na srce — cerkve so premahnile, res jih bomo še morali zidati: v vseh ljubljanskih cerkvah je bila pri polnočnicah taka gneča, kot pred nebeskimi

vrat; ljudje so omedlevali, se pravi ženske, se ne ve ali iz navade, najbrž pa tudi zares — možakarji so jih pa nosili na zrak. Neka zastopnica nežnega spola pa je celo menda nameravala celo zapeti božično pesmico, pa so ji v prevelikem zanosu besede zašle v neko zloglasno narodno rečenico. Posredovala je postava in stvar je bila urejena, verniki pa so se tudi pošteno zabavali.

Drugi dan je bil sveti dan ali božič, to je važno pripomniti, ker sveti dan je res svet; zunaj ni bilo videti nikogar, razen duhov ali senc, saj to menda vendar niso bili ljudje — plavajoče zibajoče se postave, poosobljene vinjski duhovi menda in druge nesrečne duše, ki niso našle niti ta dan pokoja. Ljudje so pa — spali, kaj pa drugega. Spali in se blagrovali z vsem, kar so si pač po zaslugi možničkov namenili za blagor in naplunjenost trčščkov in hrepenečih duš.

Šele proti večeru so nekateri zapustili svoja gnezda, da se naužijejo svežega zraka — v gostinjah in kavarnah, pa je bila s tem zaključena svetost svetega dneva. Včeraj je bilo Stefanovo. To tudi mnogo pomeni. Božični dan je prav za prav dan basanja z jedačo. Stefanovo pa predvsem zamakanje in odmažanje želodčkov. Ali ni to nadvse važno? Na ta dan se vrše tudi razne veselice, plesi in sploh, kdo pa more vse naštet — vse ljudske radosti in iznajdljivosti, ki omogočajo, da denar ne splešni. Kdor se je radoval in praznoval, že ve, kako je bilo. In kdo ni?

Lahko pa bi se govorilo še o bolj idealnih zadevah, o smučanju, sankanju in snežnih krasotah — pa zakaj bi obujali toliko skomin enim in drugim in še božič vlačili po zobeh in končno saj je najboljši idealno molčati, zlasti še v ponedeljek.

Smrtna nesreča

Poljanska dolina, 26. decembra.

V petek 19. t. m. se je pripetila pri renoiranju po veliki povodnji pred leti odnešene ceste pri Fužinah, občina Opatca, smrtna nesreča. Pri navažanju nasipa se je nenakrat zlomilo ogrado na steni, kjer sta stala delavec Derlink in okrajni cestar, da bi prevrnili vagonček. Voz se je zvrnil s vsem materialom na naprotno stran, kjer sta stala delavca. Derlink je pritisnilo tako hudo med skalovje, da mu je zlomilo tilnik. Mož je obležal na mestu mrtve.

Nesreča je tem hujša, ker zapušta ponesrečeni ženo s štirimi nepreskrbljenimi mladoletnimi otročki.

Ponesrečenec je bil zelo priden delavec in skrben oče svoji družini. Pred leti se je preselil s Tolminskega v našo dolino in kupil na Hotavljah skromno hišico ter preživljal sebe in družino z delom svojih rok.

Drugi delavec, cestar, je odnesel le nekaj hujših poškodb, ki niso smrtno nevarne in ne bodo imele nobenih posledic.

Ko je bilo še vse pod vtisom te nesreče, se je zgodila še druga na Logu, kjer je avto povozil nad 80 let starega užitarja Matevža Lavtarija, po domače Kašmana in mu zlomil nogo. Mož je precej gluha. Ko je šofer dajal signale jih seveda ni slišal. Naproti mu je prišla neka žena in ga opozorila na nevarnost. Hoteč se umakniti je krenil ravno na nasprotno stran naravnost pod avtomobil. In dasi je šofer smerno in previdno vozil, ni mogel preprečiti nesreče. Ker je bil pri rokah zdravnik, mu je takoj uravnal in obvezal nogo. Krivda seveda ne zadene avtomobilista.

Včeraj dopoldne se je pripetil karambol med dvema avtomobiloma. K sreči ni človeških žrtev, niti ni bil nihče težje poškodovan. Le avtomobil g. okrožnega zdravnika dr. Gregorčiča je močno poškodovan.

Pred Poljanami, v Podpečju, na zelo ostrom ovinku, sta se srečala g. dr. Gregorčič, ki se je peljal v svojem avtomobilu in avtomobil g. Erzena, ki vozi ob nedeljah in praznikih tudi k opoldanskim vlakom in nazaj. Četudi sta vozila oba previdno, nista mogla na ovinku preprečiti

nezgode. Druge nezgode ni bilo kakor, da se je avtomobil g. dr. Gregorčiča pokvaril in da je zdravnik sam odnesel nekaj neznanih prask na glavi. Dr. Gregorčič se je vračal od bolnika na Logu, avtomobil, ki je vozil proti Loki je nadaljeval svojo pot.

V rodbini.

— Kaj pa je dejal oče, ko je opazil, da ima razbito pipo? — Ali naj kletvice izpustim, mama? — Seveda, dragi sinko. — Him, potemtaka pa ni rekel nič.

Triumf naših kanarčkov

Razstava kanarčkov v licejski telovadnici je pokazala presenetljiv uspeh naših rejcev teh ljubkih krilatcev

Ljubljana, 27. decembra.

Na sveti dan je odprlo Društvo za varstvo in rejo ptic pevč v licejski telovadnici na Bleiweisovi cesti razstavo kanarčkov, ki je pokazala presenetljiv uspeh naših rejcev teh ljubkih krilatih pevcev. Kakor smo že pred prazniki poročali, je namreč prišel ocenjevat kanarčke sam predsednik sodniškega zbora, ki je obenem tudi predsednik Društva za varstvo in rejo ptic za vso Nemčijo, g. Ascher iz Münchena. Omenjamo še enkrat, da ima to društvo 80.000 članov in da so nemški rejci kanarčkov prvi na svetu, kar je gotovo tudi našemu občinstvu znano. Strokovnjak take avtoritete je pa naše kanarčke ocenil tako visoko, da njih rejci zaslužijo, če jih tudi javno pohvalimo. Od 360 dosegljivih točk so namreč mali tekmovalci dosegli 351 točk, rekordno višino, ki jo najboljšim kanarčkom prisodi le silno redko isti sodnik pri finale tekmar kanarčkov iz vse Nemčije. Gospod Ascher je bil sam rezultata tako vesel, da je v izpričevalo, ki ga je izdal rejcu zmagovalcu g. Stefanu Gojznikarju, celo svoje čestitke z astatom, da so njegovi ptički »skoki in skoki prvovrstni, markanten in globok rode«.

Razstava kanarčkov že nekaj let o božiču prireja odsek za rejo kanarčkov Društva za varstvo in rejo ptic pevč, da tuji strokovnjaki ocenijo petje ptic, predvsem pa zato, da društvo zbere sredstva za nakup krme, ki z njo hrani pozimi ptice po mestnih nasadih. Razstava kanarčkov ima torej dobrodelen namen, ker obiskovalci s svojimi prispevki pomagajo smrzajočim in gladnim ptičkom prebiti zimo.

Kanarčki so na razstavi, ki jo je z zelenjem prav bogato okrasila mestna vrtnarja, razstavljeni v kolekcijah, t. j. v skupinah 4 ptičev. Vsak gojitelj mora namreč na tekmo poslati najmanj 4 kanarčke, da s tem pokaže resnično in splošno sposobnost rodu, ki ga goji. Vsak kanarček je v svoji kletki, ki so postavljene po štiri in štiri skupaj brez številk in imen v posebni sobi, kamor nima vstopa nikdo razen sodnika. Poleg te sobe mora biti še druga soba, kjer sodnik pevece ocenjuje. Sam prinese kolekcijo v svojo sobo in posluša petje vseh štirih kanarčkov. Čudno se zdi človeku, da ptički, kakor bi bili naviti, prično peti, a za tekmo jih rejci posebej vzgajajo in trenirajo, da so živice tako priučene, da zapoje vedno, če jih prestavite na drugo mesto. O tej dresuri sem čital v Zupanovi brošuri o rejci kanarčkov in priznati moram, da se mi je zdela zadeva skoraj neverjetna, saj kanarčki vendar niso avtomati. Včeraj sem pa na razstavi prireditelje zaprosil, da bi to umetnost preizkusili. Z menoj je bil ugleđen ljubljanski gospod in priznani rejci so vzeli kar 8 kletk in naju povabili v drugo sobo. Postavili so kletke drugo na drugo, da se kanarčki niso videli med seboj, gledalci smo pa stopili v stran. In kakor bi bil kapelnik zamahnil s taktirko, je že iz kletk zadonel čudovit zbor, tako sladke in mil, kakor bi poslušal igranje virtuozna na harfo. Čudno mehka in lepa muzika...

Na sveti dan so mali umetniki peli pred mikrofonom, agilni tajnik odseka g. Kelnerič je pa pred koncertom imel kratko predavanje o petju plemenitih kanarčkov. »Nastopili« so seveda zmagovalci, a ne mislite, da so jih poslušali samo naši naročniki radia. Strokovni listi so namreč na to produkcijo opozorili ves svet in na sveti dan so stotisoči ljubiteljev kanarčkov iskali ljubljansko kukavico. Presenečeni so največji strokovnjaki občudovali naše ptičke in gotovo so soglašali s slavnim sodnikom Ascherjem, ki je naše kanarčke postavil v prvo vrsto umetnikov-kanarčkov vsega sveta. Naši pevci so namreč po tej

oceni v isti vrsti kot najplemenitejši nemški, kanarčki drugih držav pa še nikdar niso dosegli pri tekmarh toliko točk.

Kanarčki, ki še niso tekmovali nikdar, so bili ocenjeni in odlikovani zanje naslednji gojitelji: 1. velika zlata kolajna in srebrni lovorjev venec z zlatim kanarčkom kot prehodno darilo sta bila priznana za 339 točk Stefanu Gojznikarju, za drugo kolekcijo s 318 točkami je bila pa istemu gojitelju priznana še druga velika zlata kolajna. Tretjo in četrto nagrado v tem razredu je dobil za 309 in 300 točk Edi Sever in sicer malo zlato in veliko srebrno kolajno. Josip Opeka je dobil za 291 točk malo srebrno kolajno, Alojz Pirker pa za enako število točk malo bronasto kolajno. Kanarčki Franja Omahna so dosegli 276 točk, Alojza Frackija 255, Franca Goloba 252, druga kolekcija Franja Omahne 234 in Lavoslava Rakovca 222 točk.

Še bolj so se pa izkazali kanarčki, ki so bili že ocenjeni na drugih razstavah. Prvo mesto z najodličnejšo oceno za 351 točk je dosegla kolekcija že v prvem razredu odlikovanega Stefana Gojznikarja, ki je dobil za njo veliko zlato kolajno, mala zlata kolajna je bila pa za 315 točk priznana Edi Severju, velika srebrna kolajna za 312 točk Alojzu Frackiju, Francu Golobu za 306 točk mala srebrna kolajna, Omahni Francu za 303 točke mala bronasta kolajna 294 točk je dosegla druga kolekcija Alojza Frackija, 231 točk kanarček Ladislava Rakovca in 194 točk Krivec Josip. Razen tega je dobil Stefan Gojznikar še srebrni pokal in srebrno uro, Edi Sever pa drugi srebrni pokal, o vseh naših kanarčkih je pa sodnik Ascher izjavil, da so izvršni pevci, ki se lahko kosajo z najznamenitejšimi rodovi. Da, tudi kanarčki imajo plemstvo, rodove in dinastije! Tudi Severjevi umetniki, ki so bili tudi že prvaki, so odlični pevci, a pri tekmi na žalost niso bili disponirani. So pač umetniki!

Po takem triumfu so bili prireditelji razstave seveda silno dobro razpoloženi. Da bi zbrali večjo vsoto, se letos na razstavi po dinarju prodajajo tudi srečke, ki nanjo lahko vsakdo dobi kanarčka ali Zupanovo knjigo o rejci kanarčkov. Obisk razstave, je bil sicer oba dneva prav dober, vendar so pa prodali srečk samo za nekaj sto dinarjev. A idealni rejci so samo na Stefanov dan razdali 7 kanarčkov, ki je samo eden voliko vreden, kakor so zbrali vsega denarja. Oba dneva so prireditelji dali 20 dobitkov, vendar jim žrtev še vedno ni dosti velika in včeraj so soglasno sklenili, da razstavo podaljšajo do nedelje zvečer. Seveda so darovali tudi novo serijo kanarčkov in knjig. Preveč se žrtvujejo. Zato naj pa občinstvo navdušenje in dobro voljo naših gojiteljev poplača s čim mnogobrojnejšim obiskom razstave. K izredno častnemu uspehu tekme naše najiskrenejše čestitke.

Iz gledališke pisarne

Drama

Začetek ob 20.

Sobota, 27. decembra: Zaprto.

Nedelja, 28. decembra: Mercadet. Premijera. Izven.

Ponedeljek, 29. decembra: Ser. A—000001. Red A.

Torek, 30. decembra: Zaprto.

Sreda, 31. decembra: Ob 21. Gospa ministrica. Ljudska predstava. Po znižanih cenah. Izven.

Premijera Balzacovega Mercadeta. V nedeljo dne 28. t. m. vprizori ljubljanska drama prvič to znamenito francosko komedijo z Levarjem v naslovni vlogi. Mercadet je tip nekega borzijskega Hamleta, izredno duhovit in simpatičen pu-

stolovec. Vsa komedija bazira na tej edinstveni vlogi, ki jo bo mojstersko podal g. Levar. Pri tej vprizoritvi se predstavi namom občinstvu kot režiser stalni gost naših drame in opere, dr. Branko Gavella, bivši direktor drame in režiser zagrebškega gledališča, gledališča v Beogradu in poslednjo sezono glavni režiser gledališča za severovzhodne dele naše kraljevine. Dr. Gavella je na glasu kot eden največjih naših gledaliških strokovnjakov, ki je z največjim uspehom in priznanjem zrežiral celo vrsto znamenitih dramskih, pa tudi opernih del. Njegova prva ljubljanska režija, francoska komedija Mercadet, mu daje lepo pričko, da razvije pred nami svojo bogato in zrelo režisersko umetnost. Delo je insceniral naš scenograf Ujanišček. Kakor rečeno, igra glavno vlogo g. Levar, v ostalih vlogah nastopijo ga Medvedova in Vida Juvanov ter skoro ves naš dramski moški ansambel. Premijera je izven abonmana. Vstopnice v običajnih cenah v predprodaji.

Serija A—000001, komedija ruskega pisatelja Alekseja Tolstega, se ponovi v ljubljanski drami v ponedeljek 29. t. m. za red A.

Opera

Začetek ob 20.

Sobota, 27. decembra: La Boheme. Red B. Nedelja, 28. decembra: La Mascotte. Ob 15. uri. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. — Ob 20. »Tosca«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv.

Ponedeljek, 29. decembra: Zaprto.

Torek, 30. decembra: Hasanaginica. Red C.

Sreda, 31. decembra: Ob 16. Grofica Marica. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Danes se poje Puccinijeva opera »Boheme«. V partiji Mimi nastopi gđica. Majdičeva. Musette poje g. Poličeva, Rudolfa g. Gostič, Marcela g. Grba, Collina g. Rumpel, Chaunarda g. Janko itd. Dirigent ravatelj Polič. Predstava se vrši za abonma B.

V nedeljo popoldne se poje pri znižanih cenah »La Mascotte« z go. Poličevo. Sodelujejo: gđna. Španova, gg. Drenovec, Janko, Peček, Povhe, Simončič, Jelnikar, Sekula, baletni zbor in drugi. Dirigent go. Širifot. — Zvečer ob 20. se poje Puccinijeva »Tosca« z go. Thierijevjo v naslovni partiji. Cavaradossija poje g. Marčec, Scarpia g. Primožič, dalje sodelujejo gg. Janko, Simončič, Mencin, Perko in drugi. Dirigent g. Neffat. Predstava se vrši pri znižanih cenah.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sobota, 27. decembra 1930, katoličani: Janez, evang., pravoslavni: 14. decembra, Tiro.

Jutri: Nedelja, 28. decembra 1930, katoličani: pobož. nedelja, pravoslavni: 15. decembra, Stevan.

DANASNJE PRIREDITVE.

Drama: Zaprto.

Opera: Boheme B.

Kino Matice: Zemlja solna.

Kino Ideal: Samika.

Kino Ljubljanski dvor: Poljub.

PREREDITVE V NEDELJO.

Drama: Mercadet.

Opera: Ob 15. La Mascotte, ob 20. Tosca.

Kino Matice: Zemlja solna.

Kino Ideal: Samika.

Kino Ljubljanski dvor: Poljub.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Sušnik, Marijin trg, Kušalt, Gospodarska cesta.

Po vlogu.

— Gospa, ali bi nam mogli povedati, kakšna je bila vaša omara po vlogu?

— Približno taka, kakršna je, če išče moj mož po nji manšete gumb.

Naglica ni dobra.

— Obtoženi ste, da ste prisolili temu-le gospodu zausnico. Zakaj ste to storili?

— Ker me je razžalil.

— Kako je vas razžalil?

— Zaklical je na ves glas, da so lahko vsi slišali: Ti si strašno... In preden je mogel izgovoriti svojo misel, sem ga kresnil.

— Well, — je dejal Smith in začel čitati:

»Tole pismo mora romati devetindevetdesetkrat okrog sveta. Sreča vas ne bo zapustila, če boste ubogali, če se pa ne boste zmenili za to pismo, vas bo preganjala nesreča, to pismo mora devetindevetdesetkrat prepisati in poslati dalje svojim devetindevetdeset prijateljem. To verigo sreče je začel kitajski admiral.«

Iztrgal sem Smithu listek iz rok.

— Vsi drugi imajo isto? — sem vprašal.

— Da, — je zadonel v odgovor.

— Dovolj vem, — sem dejal. — Ta zadeva mi je dobro znana. Čeprav sem prepoval skoraj trikrat ves svet, me je srečalo to pismo na potovanju trikrat. Prepisal sem ga devetindevetdesetkrat. Ne potrebujem nobenega pojasnila več.

Vzel sem eno pismo, se obrnil in hitel naravnost v admiralovo pisarno v High Streetu.

— Ste kaj izsledili? — me je vprašal radovedno.

— Mislim, da sem, — sem odgovoril in potegnil iz žepa »verigo sreče«.

— Ste vi začeli tole? — sem vprašal.

— Dal — je odgovoril ponosno.

Menda me je samo poklic zadržal, da nisem segel kitajskemu admiralu po življenju. Seveda sem takoj opustil zasledovanje in se vrnil s prvim parnikom nazaj v Evropo.

In če je ta kitajski admiral še živ, sem pripravljen verovati v čudeže.

Will Scott:

Zagonetka kitajskega admirala

Jeseni l. 1922 me je poslal Scotland Yard, da pojasnim zagonetko kitajskega admirala.

Med potjo na nogometno tekmo je nekdo streljal na kitajskega admirala. Na povratku so zopet streljali za njim.

Pri obedu je kitajski admiral opazil, da mu je nekdo v pivo primčal strupa. Trikrat je našel v svoji jedi zdrobljeno steklo.

Nekdo mu je spustil gada v posteljo.

Zadnje polovico njegovega avtomobila je med vožnjo strahovito eksplozija odtrgala. In slednjic so našli bombo v pudingu, ki ga je bil naročil.

Bilo je jasno, da ima admiral sovražnika, ki mu dosledno streže po življenju. Pozornost vsega civiliziranega sveta je bila obrnjena na vzhodno Azijo.

Šest mesecev sem zasledoval tateve diamantov v Birminghamu, toda zaman. Scotland Yard me je torej poslal na Kitajsko.

Napetil sem se s kolodvoru naravnost v admiralovo pisarno. Predstavil sem se. »Sprechen sie englisch?« sem vprašal admirala.

— Qui, monsieur, — je odgovoril in tako sva ostala kar pri angleščini. Se-

znalil me je z vsemi podrobnostmi in izkazalo se je, da je bilo izvršenih po mojem odhodu iz Anglije na ubogega admirala še okrog osemdeset atentatov. Zadeva je postajala vedno zagonetnejša.

— Opišite napadalca, — sem dejal končno.

— Kaj pa mislite! — je ugovarjal admiral. — Saj ga ni še nihče videl.

Vstal sem.

— To zadevo lahko mirno prepustite meni. V enem tednu izsledim napadalca.

Najprej sem se napotil preoblečen v najbolj zapuščen kitajski okraj, kjer so bili skoraj sami sumljivi brlogi in beznice. Tam se mi je posrečilo pridobiti zaupanje nekega postopača.

— Ste že slišali, da streže nekdo vašemu admiralu po življenju? — sem ga vprašal.

— Seveda tovariš, — je odgovoril v moje veselje. — Atentator je moč z dolgo črno brado. Piše se Smith in je Anglež.

— Hvala, — sem dejal in stisnil postopaču roko.

— Ni za kaj, prijatelj, — je dejal moj novi znanec, si vzel za spomin mojo uro in izginil za vedno iz mojega življenja.

Odšel sem takoj v Manchvia Yard, ki je postal središče kitajske policije. Prosil sem, naj mi dovolijo dostop do policijskega ravnatelja Chi Lock Omesa.

— Vašega moža že imam v rokah,

— sem dejal ravnatelju. — Izsledil sem njegov opis in ime.

— Nadaljujte, — je dejal Chi.

— To je moč z dolgo črno brado, piše se Smith in je Anglež.

Chi je pritisnil na zvonec in vstopil je kitajski policaj.

— Povejte nam, kakšen je uspeh vaše preiskave, — mu je velel Chi.

— Izsledil sem moža, ki ima na vesti atentat na admiralu, — je odgovoril policaj. — To je mož visoke postave, plešast, Hopper po imenu, Američan.

Chi je pritisnil na zvonec in vstopil je drugi policaj.

— Kaj ste izsledili?

Pretrsljiva tragedija Oskarja Nedbala

Skočil je iz II. nadstropja zagrebškega gledališča in se ubil

Slavni češki skladatelj in dirigent Oskar Nedbal je nastopal pred božičnimi prazniki z velikim uspehom v Zagrebu, kjer je pretekli petek dirigiral koncert zagrebške Filharmonije, v nedeljo pa premiero svojega baleta »Hloupý Honza«. V sredo je pa pretrsljivo in českoslovaško javnost vest

o tragični smrti popularnega českega glasbenika. V sredo popoldne se je namreč Nedbal vrgel skozi okno II. nadstropja zagrebškega gledališča in oblečel mrtev. Pokojnik je bil kakor mnogi slavni glasbeniki zelo nervozen, njegovo življenje je bilo prepleteno s hudimi boji, velikimi nadami in grenkimi razočaranji. Kot šef bratislavske opere je imel zadnje čase daljši zdravstveni dopust, s katerega se je vrnil navidezno okrepljen in zdrav. Nenadoma si je pa končal življenje. V sredo ob pol 12 je še prišel k ravnatelju zagrebške opere, od katerega se je poslovil, potem je pa odšel v

dvorano za skušnje v drugem nadstropju, ki je bila prazna. Odprl je okno in skočil v globino, kjer je oblečel ves krvav s zlomljenimi udli.

Pokojnik je bil rojen v Taboru na Češkem, leta 1892 je absolviral praški konservatorij, kjer je bil v igranju na gosli Bennewitz, v teoriji Knittlov in Steckrov, v skladbi pa Dvorakov učenec. V češkem glasbenem življenju je pripadla izredno nadarjenemu Nedbalu v prvih letih zelo pomembna vloga. Bil je soustanovitelj češkega kvarteta, v katerem je deloval od l. 1906, zelo uspešno je deloval kot dirigent češke Filharmonije, po nekaterih manjših uspehih se je pa lotil baletne pantomime »Hloupý Honza«, kateri je sledilo izredno popularno delo »Iz pravljice v pravljico«. Pozneje je komponiral »Princezo Hijačnto« in »Andersena«, toda tu se že pozna, da je bil dosegel višek svojim delom »Iz pravljice v pravljico«. Ob tem času je Nedbal že deloval na Dunaju, kjer je nastopal od l. 1906 kot dirigent Wienerkonkünstler-Orchestra, nekaj časa pa tudi kot kapelnik Volksopere. Na Dunaju se je lotil zelo dobičkonosnega operetnega skladateljstva. Negova »Poljska krik« je nedvomno eno najboljših novjših del dunajske opere. To je tudi najboljša Nedbalova operetna delo.

Takoj po prevratu se je hotel Nedbal uveljaviti v češkem glasbenem življenju, začel se je ogrevati za češko glasbo, nastopal je s svojo veliko dirigentsko umetnostjo v tujini, toda v praškem glasbenem centru ni mogel zavzeti odločilnega mesta. Opetovano je poskušal skladateljsko rehabilitacijo, pa ni šlo. V pravem trenutku je nastala v bratislavskem gledališču kriza, Nedbal je postal l. 1923 njegov ravnatelj in šef opere. Toda tudi v Bratislavi ni imel posebne sreče. Deloma mu je manjkala trdna osebna repertoarna linija, deloma je bilo pa krivo pomanjkanje denarnih sredstev in premalo zanimanja za opero med občinstvom.

Sveti večer v mestni ogrevalnici

Mestna občina se je spomnila za božič tudi najbednejših.

Ljubljana, 27. decembra.

Za vojašnico na Poljanah stoji nizko slopije, kjer je dala mestna občina zavetje onim, ki nimajo niti strehe, niti doma. Na sveti večer je bilo to slopije zunaj in znotraj svečano okrašeno. Mestna občina je namreč revežem priredila božičnico.

Ob 6. zvečer so se z avtomobilom pripeljali uradniki mestnega socialnega urada z g. Juvanom na čelu. Prinesli so veliko zavetje in kmalu je vrela v velikih loncih na majhnem gasperku voda. Na mizi v dvorani, ki je ob njeni levi steni dolg oder, kjer prebivalci tega mestnega zaveta, da spe, je ob dolgi mizi sedelo 42 mož. Nekaj starih je med njimi, večji del so pa mladi ljudje, dobro oblečeni in veseli. Na sveti večer so bili vsi gladko obriti in posčesani. Na mizi je stalo drevesce vse v lučkah. Gospod Juvan je spregovoril nekaj besedi in sporočil pozdrave mestnega župana ter željo, da bi prihodnji božič praznovali veseli v svojih domovih. Dela se obeta dosti in gotovo je, da pridejo boljši časi in lepši božič. Nikdo, kdor je prisiljen praznovati praznik miru in ljubezni v tem zavetju, naj ne obupa. Samo pošten naj ostane in stremi za delom, da si ustanovi svoj dom Nobenega izgubljenega ni pod to streho, a tudi nobenega obupanega ne sme biti med njimi. Mestna občina rada pomaga, ker je preverjena, da podpira le nesrečnike, ki jih je usoda vrgla na cesto in si ne morejo najti dela. Vse smatra za dobre člane družbe in vsem brez razlike želi srečen in vesel božič.

Svečke na drevescu so trepetale in se lesketale lučice. Lesketalo se je pa tudi v vseh očeh.

Dolg suh in bled fant je stopil na sredo sobe in spregovoril:

»Zapuščeni smo, a vendar veseli ker se nas spominja Ljubljana. Sila in beda sta nas vrgli sem Nikdo pa ni padel tako globoko, da bi ga nocoj ne ganila dobrota mestne občine. Obljubljamo, da bomo vedno stremeli s poštenostjo in delom, da si prislužimo svoj kruh in ustvarimo svoje domove, kjer bomo praznovali srečnejši in veselejši božič, kakor je nocoj. In takrat se bomo med svojimi in pod svojo streho spominjali z največjo hvaležnostjo tega svetega večera. Že nocoj nam ogreva srce ta misel, ki nam zagotavlja srečnejšo bodočnost in v tej srečni prihodnosti ne bo nikdar pozabljeno dobro srce mestne občine in plemenito dejanje gospoda župana.«

Sedli so za mizo in gospe so jim postregle s klobasami, s štruklji, kruhom, čajem in cigaretami, da je bilo v kratkem prav veselo, kakor v veliki družini. Nikdo se pa ni zasmel dolgo so sedeli »ih zamišljeni. Gostje so videli, da je bolje, če gredo. A šli so prepričani, da prihodnji božič ne bo niti enega teh več, ki morajo uživati dobrodelnost mestne občine. Gotovo bodo vsi dobili dela, saj se vsem vidi, da so nepokvarjeni ljudje, ki jih je le nesreča vrgla v to hišo. Slišali smo samo z vseh krajev mize: Nocoj je lepo, samo da bi drugo leto ne bili več tu.

Mestna občina je storila s to božičnico dobro delo in gotovo je bila ta najskrom-

nejša božičnica najlepša in najbolj hvaležna no sprejeta, kar jih je priredila.

Kako so se pa obdarovanci imeli sami med seboj, pa objavljamo nepopravljeno, kakor so opisali sami.

— Kaj bomo pa zdaj počeli? — so se oglašali od vseh strani glasovi, ko so zdrsele klobasice po grih, namočenih s toplim čajem.

— Mej dunaj! Čaj je bil pa res dober. Ruma so nalili. Gospoda že ve, da se kaj takega tudi nam prileže. — je glasno modroval predsednik mestne ogrevalnice Godina, korakajoč zadovoljno gor in dol po sobi, ozirajoč se po svojih podložnikih s posebno oblastnim pogledom, v katerem si lahko na mah prečitati: Izbrali ste me za predsednika, zdaj se pa pokorite moji energiji in odločnosti.

Iz drugega kota se je skozi gost dim podarjenih cigaret »Zeta« izvil glas, predlagajoč, da bi vrgli karte.

— Ta je prava! Prej bo minil čas pri čakovanju, — je pritrdil četrti in kmalu so sedeli za dolgimi mizami v skupinah.

— Koliko imaš denarja? vpraša predsednik svojega tovariša oziroma podložnika.

— 50 para, — je bil odgovor.
— In ti?
— Dinar.
— Pa ti?
— 7 kron.

— Premalo za »ajnce!« pravi predsednik. — Rešiti moramo denarno krizo na drug način.

— Kako pa? vpraša Ribničan.

— Lahka stvar! — zamomlja predsednik. — Ustanoviti moramo Narodno banko.

— Živel naš modrijan Salomon! — je kričalo vseprek in okoli modrega pred-

sednika se je na mah zbrala vsa mnogoštevilna družina s čestitanjem, povzdigujoča njegovo iznajdljivost.

— Mir! je zapovedal z rezkim glasom in v hipu je zavladala tišina.

— Ti Kuga boš guverner!

— Živio guverner Narodne banke mestne ogrevalnice ljubljanske!

— Mir! Ti, Kozel, boš blagajnik. Tvoja skrb bo, da založiš vse igralce z denarjem. Bančni odbor bomo pozneje izvolili, je dejal predsednik.

In kmalu je bila vsa družba založena s potrebnim kapitalom. Pred vsakim je ležal kup časopisnih odrezkov z bajnimi številkami 1, 2, 10, 100, 1000. Pod temi kupčki je bilo opaziti celo vrednostne papirje od 1000—100.000 Din vrednosti.

Igra se je začela, banka se je polnila. Predsednik Godina drži banko, njegov obraz žari, kajti pred njim leže priigrani milijoni.

— Za koliko tebi?

— Za 10 Din.

— Tebi?

— Slaba je karta. Samo za dinar.

— In tebi?

Kuga misli, gleda karto. As je! V banki milijoni. Morda bo imel srečo.

— Hop die Bank! reče Kuga. As drži v rokah. Druga karta je fant. — Še eno! Sedmica. — Dosti!

Bankir Godina deli karte sebi. Roka se mu trese. To ni šala, milijoni so na vagi.

Godina gleda svojo karto. Desetica. — Sreča bo, si misli in potegne drugo. Kralj!

Obraz se mu malo skremži. Kozel to opazi. Gleda mu nekaj časa v obraz in pripomi:

— Korajžo, Godina, korajžo!

Tretja karta! Zopet kralj. — Figura je nemogoča, si misli Godina in pravi:

— Devetnajst vleče!

Vse molči. Godina pregleduje karte.

— Ti imaš sedemnajst. To je moje. Izgubil si.

Kuga molči. Oči mu žare. Opazuje bankirja. Ta pa počasi obrne karte. Steje, ble-di. Dvajset. Dobil je Kuga. Samemu sebi ne verjame. Steje še enkrat. Strašna resnica. Milijoni romajo v mošnjček gospoda Kuge.

— Kdo prevzame banko? — vpraša Godina. — Jaz je ne morem več.

Dobro, prevzamem jo jaz, — pravi Kuga in igra se nadaljuje neumorno dalje.

Pri enih se kupčki večajo, pri drugih pa ginejo tako hitro kakor dežne kaplje v osušeno zemljo.

Menjavajo se vrednostni papirji. Kriza je. Kurz je slab. Kuga izkorišča, ker vidi siromake v potrebi.

Zvonovi so že odzvonili 1930. letnico Kristusovega rojstva, toda v Monte Carlu se je še vedno kartalo in kadilo, da je bila soba, kakor da puha v nji deset lokomotiv.

Zunaj je snežilo, v peteh je prasketal ogenj razširjač prijetno toploto, na mizi milijoni, pa naj bi šli spat? Karte padajo. Pesti udarjajo ob mize, kakor granate v krnske skale. Razpoloženje je tako, kakor da bi bili vsi ob domačem ognjišču.

Oglašati so se že začeli petelini, in šele ko je dan objel zemljo, so se trudne oči zaprle počitku, še prej pa so izginile vse milijarde v plamenih ognja.

Radionrogram

Nedelja, 28. decembra.

8: Kmetijska ura; 9:30: Prenos cerkvene glasbe; 10: Versko predavanje, p. dr. R. Tominec; 10:20: I. Kaiser: Gospodarsko življenje v Evropi; 10:45: Šah; 11: Koncert radio orkestra; 12: Časovna napoved in poročila; 15: Gdč. Lebarjeva: Kmetijska žena — pogled v Betanijo; 15:30: Plošče; 16: Humoriistično čtivo, pisatelj Milčinski; 16:30: Lahka glasba; 17: Brocco: Kdor drugim jamo koplje (Ljudski oder); 20: Pevski kvartet »Glasbene Matic« (gg. Pelan, Završan ml., Završan st. in Skalar) poje napitnice in slovenske vinske pesmi; slagerje poje g. Mirko Premelj; 21: Radio orkester; 22: Poročila in časovna napoved; 22:15: Hawaii-jazz; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek 29. decembra.

12:15: Plošče (mešan program); 12:45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17:30: Radio orkester; 18:30: Dr. Al. Bajec: Italijanska; 19: Prof. Tine Debeljak: Poljsčina; 19:30: Zdravstvena ura: Sveža in konservirana jajca (ing. Abačič); 20: Jože Kregar: Sokolska okrožja; 20:30: Pevski solistični večer g. Thierry-Kavčnikove; 21:30: Plošče; 22: Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Torek, 30. decembra.

12:15: Plošče (pesmi, plesna glasba); 12:45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza;

17:30: Radio orkester; Hawaii-jazz; 18:30: Prof. Franc Pengov: Solnce v luči znanosti; 19: I. Rupnik: Poklicna posvetovalnica — smoter in njene naloge; 19:30: Doktor Ivan Grafenauer: Nemščina; 20: Prenos z Dunaja: Verdijska opera »Aida«; 22:30: Časovna napoved in poročila, plošče; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Sreda, 31. decembra.

Opoldanski program odpade; 18: Delavska godba »Zarja«; 19: Dr. Nikola Preobražensky: Ruščina; 19:30: Literarna ura: Ob 100 letnici »Kranjske čebelice«; 20: Zvonec na ploščah; 20:10: Radio orkester; 21: Prenos iz Uniona (Silvestrovanje); 22: Prenos s Tabora (Silvestrovanje); 23: Pisatelj Milčinski: Staro in novo leto 23:30: Prenos Silvestrovanja iz »Uniona«; 24: Napoved programa za naslednji dan.

Četrtek, 1. januarja.

9:30: Prenos cerkvene glasbe; 10: Versko predavanje; 10:20: Ing. Gostiša: Zadnje katastrofe v premonovskih; 10:45: Šah; 11: Radio orkester; 12: Časovna napoved in poročila; 15: Gdč. A. Lebarjeva: Kmetijska žena — gojiteljica kmetijske stanovske zavesti in ponosa; 15:30: Plošče (slovenska glasba); 16: Zabavno čtivo, pisatelj Milčinski; 16:30: Harmonika solo, Magister; 17: P. Petrovič: »Vozel«, veseloigranje (šentjakovski gledališki oder); 20: Koncert muzike dravske divizijske oblasti; 22: Poročila in časovna napoved; 22:15: Hawaii-jazz; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Petek, 2. decembra.

12:15: Plošče (arje svetovnih pevcev, ouverture); 12:45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17:30: Radio orkester; Hawaii-jazz; 18:30: Dr. Reya: Potovanje na Spitzberge; 19: Dr. Lovro Sušnik: Francosčina; 19:30: Krekova gospodinjstva šola v šiski; 20: Šah; 20:30: Sonny-boy jazz; 21:30: Plošče; 22: Poročila in časovna napoved, napoved programa za naslednji dan.

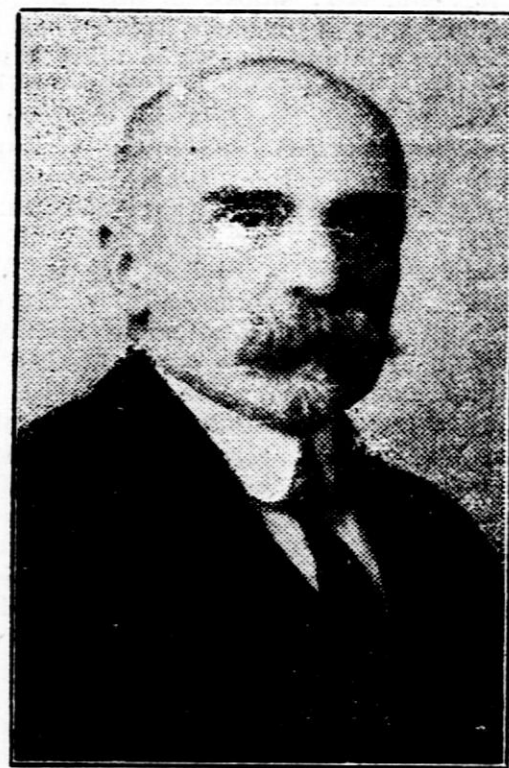
Sobota, 3. januarja.

12:15: Plošče (mešan program); 12:45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17:30: Plošče; 18: Radio-orkester; 19: B. Hrovat: Filmska kultura; 19:30: Ga. Orthaber: Angličščina; 20: Koncert češke filharmonije (prenos iz Prage); Mahler: VI. simfonija v A-molu; 22: Časovna napoved in poročila; 22:15: Hawaii-jazz; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Prof. Majdel na zadnji poti

Ljubljana, 27. decembra.

Včeraj popoldne so položili vseučiliškega profesorja ing. Ignacija Majdla k večnemu počitku. Izpred mrtvašnice splošne bolnice, kjer je ležal na mrtvaškem odru, so ga spremili poleg stanovskih kolegov mno-

gi prijatelji in znanci. Pogreb je pokazal, da je bil pokojnik ruski učenjak v Ljubljani splošno priljubljen. Predno so dvignili krsto, so zapeli akademiki pretresljivo žalostinko. Pred mrtvaškim vozom so nosili uslužbenci velik venec, ki ga je poklonila univerza svojemu profesorju. Sledili so venci slušateljev kemije, organizacije ruskih profesorjev, ruskih akademikov, udruženja ruskih profesorjev ter mnogih prijateljev in znancev pokojnikove rodbine. Ker je bil prof. Majdel general ruske carske armade, je bil pokopan z vojaškimi častmi. Za častno četo je nosil naš častnik na črni blazinici številna pokojnikova odlikovanja. Krsto na lafeti je spremljala častna straža naših vojakov. Za krsto so stopali v žalnem spreduki najožji pokojnikovi sorodniki, zastopniki ruskih emigrantov, vseučiliški profesorji na čelu z rektorjem dr. Serkom itd.

Znanstvena dela prof. Majdla do l. 1929

Atomska in specifična toplota elementov v trdnem stanju. (Začasno poročilo. Tehniški list, 1924. Br. 10 in 11.) — Določitev kalcija pri magneziju. (Tehniški list, 1923. Br. 22.) — Vpliv amon - soli na rezultate določitve Mg po metodi Schmitza. (Tehniški list, 1926. Br. 6.) — Tiljna preiskava premogov iz Slovenije. (M. Samec in I. Majdel, Tehniški list, 1924. Br. 18.) — Vpliv Am C1 in (Am)2 C2 O4 na rezultate določitve magnezije po metodi Schmitza. Tehniški list, 1925. Br. 16. — K analizi premoga: pepel; žveplo v pepelu; hlapijo žveplo; koks. (Tehniški list, 1926. Br. 3.) — K analizi premoga: računanje sežigne toplotne iz količine vlage koks v pepela. (1925. Br. 8.) — Vpliv amoniaka na rezultate določitve Mg po metodi B. Schmitza. (Arhiv za kem. in farm. 1927. Br. 4.) — Allgemeine Formeln zur Berechnung der Aton- oder Molekularwärme, sowie der spezifischen Wärme der Elemente in festen Zustände. (I. T. Zeitschrift für Anorganische in allgemeine Chemie, 1929. Bd. 178. H. 1—3. S. 113—145.) — Modifikacija metode Schneider - Finkner za odločanje in določitev Zn. (1928. Ar. za kem. i farm. Br. 3.) — Določevanje cementa v gotovnem betonu. (Tehniški list, 1928. Br. 23.) — Iz znanstvenega delovanja mojega laboratorija. Predhodna poročila: a) Mesto P O4 in Ti pri ločenju Al in Fe z lugom, b) Ločitev Al in Ti od Fe s kuhinjsko Na2 S2 O3, c) K analizi premoga. (Ar. za kem. i farm. 1928. Br. 4.) Über die Abscheidung des Zinks als Zinksalz aus schwach sauren Lösungen. (Zeitschrift für analytische Chemie, 1928. Bd. 16. H. 5—6. S. 204—212.)

Iz znanstvenega delovanja mojega laboratorija. Predhodna poročila: a) Določevanje žvepla v železu, jeklu in grodlju. b) Uporaba žveplov s premonovskim dnom za določitev Mg v obliki MgP2O7. c) Metoda Frericha kot splošna metoda za določevanje nitrata in nitrova. d) K določevanju Zn v obliki ZnSO4. e) Določevanje v isti probi Si, S, P in vsote grafit temperoglik v grodlju in tudi v jeklu in železu. (Ar. za kem. i farm. 1929. Br. 2.)

Lastna ničelna točka in lastna temperatura. (Ar. za kem. in farm. 1929. Br. 3.) — Untersuchung der Kupferbestimmung nach Niessenson - Neumann. (Ztsf. für analytische Chemie, 1929.) — Mikroskopisch in fotomikroskopisch-prončevanje premogov z mikroskopom in metalografskim mikroskopom.

Razen tega je od leta 1929. dalje izdal celo vrsto drugih znanstvenih spisov, o katerih se za enkrat ne more dati natančnih podatkov in je zapustil na svoji delavni mizi veliko pripravljenih in začelih znanstvenih razprav.

Merapi bruha

Malajsko otočje je eden najnemirnejših kotičkov sveta, ne samo glede tektoničnega premikanja, temveč tudi glede vulkaničnega. Na tem otočju je vse polno ognjenikov. Ognjenika po imenu Merapi sta dva. Eden je v skupini Idjenske na vzhodu Jave, drugi, ki zdaj bruha, je pa skoraj sredi Jave. Bruhajoči ognjenik je 2875 m visok stožec. V žrelo samem je še eno žrelo. Največ škode so doslej povzročile struje lave pri erupcijah l. 1822 in 1846. Leta 1832 in 1849 je pa izbruhnil Merapi ogromne množine vulkaničnega pepela. Tekoča lava doslej še ni tekla iz žrela, navadno je prišla na površje samo strnjena lava tako, da spominja delovanje tega ognjenika na zadnji štadij ognjenika Mont Pelee na otoku Martinique.

Java je v tektoničnem pogledu nadaljevanje Sumatre. Jugovzhodno od Sumatre in jugozapadno od Jave nastaja v Indijskem oceanu mogočna čelna globina. Razporeditev ognjenikov nad čelno globino je za Malajsko otočje tipična. V območju silno bruhajočega ognjenika Merapi nastaja po mnenju geologov novo pogorje.

Maharadža na potovanju

V enem najrazkošnejših berlinskih hotelov se je ustavil te dni indijski maharadža Jaganath Prasad Sinha of Deo. Maharadža se je menda bal, da celo najboljši berlinski hotel ne bo mogel ustreči zahtevam njegovega razvajenega želodca in zato je pripeljal s seboj tri indijske kuharje z vso potrebno zalogo in kuhinjsko opremo. Maharadži morajo namreč pripravljati jedila na poseben ritualen način in začinjena morajo biti topla, da mu teknejo.

Med drugim so pripeljali indijski kuharji cel zaboj začimb, kakršne v Evropi niti ne poznamo. Vsa kuhinjska posoda je iz čistega srebra. Maharadža Jaganath je pa v jedi zelo zmeren, je namreč samo dvakrat na dan.

Dobro se je odrezal.

— Kmet: Če bi bil tak len, kakor si ti, bi šel na kozolec in bi se obesil. Potepuh: Meni se pa zdi, da bi tega ne storil, kajti če bi bil tako len kakor sem jaz, bi kozolca sploh ne imel.

V inseratnem oddelku.

— Ta mesec ste že četrtil pri nas z malim oglasom »Izgubil se je pes«.

Kako je to mogoče?

— Moja žena hoče postati klavirska virtuoziinja in noben pes ne vzdrži v stanovanju nad teden dni.

Izobražena gospodinja.

— Gospa, ali ne veste, kje so Azori?

— To bi morali sami vedeti, kam ste jih včeraj položili, jaz jih nisem nikamor spravila.

Še je čas za novoletni oglas,

s katerim stopi vsako sol dno podjetje v novo leto, da pridobi krog novih odjemalcev.

Z novoletnimi voščili in priklupili pa tudi zahvalili in priklupili dosedanjim odjemalcem, da vam ostanejo zvesti tudi v novem letu.

Novoletna voščila in oglasi v „Slovenskem Narodu“ so že dolgo vrsto let najuspešnejša reklama. Za letošnjo novoletno številko jih sprejema uprava do torka 30. decembra

Manufaktura

Ni potrebno, da plačate takoj.

Kreditiramo

Vam na 6 mesečne obroke.

Ljubljana, Aleksandrova cesta 8. Zahtevajte potnik! Posetite nas!

Dnevne vesti

— **Raspisana služba vseučiliškega tajnika.** Beograjska univerza razpisuje natečaj za mesto drugega tajnika. Prošnje je treba vložiti do 31. t. m.

— **Vpokojitve v železniški službi.** Vpokojeni so pri direkciji državnih železnic v Ljubljani uradniki Josip Dolenc, Josip Merhar, Anton Klun, Josip Sič in Miha Steiner.

— **Važen sklep državnega sveta.** Državni svet je na zadnji plenarni seji sklenil: »Vojna leta se štejejo po čl. 282 finančnega zakona za leto 1922/23 v pokojnino v svojem učinku trajanju državnih uradnikov in drugim civilnim uslužbencem, kor tudi uslužbenecem državnih prometnih ustanov, v desetletno dobo učinkovitosti službe, ki se zahteva po čl. 1. zakona z dne 1. marca 1929 za pridobitev pravice do osebne pokojnine. Ta čas se po svojem učinku trajanju vračuna v 10 letno učinkovito službo v primerih, v katerih zahteva čl. 331 finančnega zakona iz leta 1927/28, da si upokojenec pridobi pravico do osebne in draginskih dokladov.

— **Lekarniške koncesije.** Koncesija za otvoritev in vodstvo javne lekarnice pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah je bila podeljena mg. ph. Bogdanu Devidu iz Sv. Lenarta, mg. ph. Rihardu Sušniku je pa dovoljen prenos koncesije za vodstvo in imetje javne lekarnice pri »Zlatem jelenju« v Ljubljani z imena Josipa Mayerja.

— **Iz »Službenega lista«.** Službeni list kr. banke uprave dravske banovine št. 45 z dne 27. t. m. objavlja pravilnik o nabavi in razpečevanju domačih in tujih bioloških proizvodov (zdravil biološkega izvora) v domačih javnih zavodih, navodila za izvajanje pravilnika o prometu in kontroli markotičnih drog in strupov, navodila za izvajanje asanacijskih del, pravilnik o sestavi, dolžnostih in delokrogu odbora za biološke proizvode, dopolnitev uredbe o organizaciji ministrstva za promet in prometne službe ter bansko uredbo o dovoljevanju denarnih prispevkov (subvencij) za diplomirane praktične živnozdravnike iz banovinskih sredstev na področju dravske banovine.

— **Jadranska Straža** prosi vse one, ki imajo srečke njene loterije, prirejene v korist Slovenske ladje, da ji čim prej pošljejo denar za prodane srečke, obenem se pa potrudijo, da bodo ostale srečke čim prej prodane, ker se bo zbiranje vršilo neprekinjeno 12. marca 1931. Srečke se lahko naroče pri administrativnem oddelku Jadranske Straže v Beogradu.

— **Božični in novoletni pozdravi tenorista Banovca.** Tenorist Rudolf Banovec pošilja vsem rojakom iz Čitavca najlepše božične in novoletne pozdrave.

— **Zbiranje efektne loterije Kola jugoslovenskih sester** se je prelozilo zaradi nepričakovanih ovir do meseca aprila 1931.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** prosi svoje podružnice, da še ta mesec nakažejo svoje zaostale prispevke za tekoče leto.

— **Domači prijatelji.** Izšla je 12. številka V. letnika »Domačega prijatelja«, ilustrirane družinske revije. Revija je ostala zvesta svojim dosedanjim smernicam in prinaša prav zanimivo in zabavno belestručno gradivo, poučne črtice o družabnem plesu iz razgovora s plesnim profesorjem Adolfom Jenkom itd. »Naš obzorje« je povečano zimskega sportu. V besedi in slikah je prikazana vsa lepota zime in zimskega sporta, mikavnosti smučanja itd. S fotografijami in članki so prispevali za revijo naši odlični zimski sportniki, turisti in prijatelji prirode, tako prof. Janko Ravnik, predsednik JZSS dr. Ivo Pirč, Jože Kunaver, Ivo Zor, Mirko Kajzel, A. Mrak itd. »Domači prijatelji« in »Naš obzorje« se naročata v Praprotni ulici 1. Naročnina za obe reviji stane za vse leto 60, za pol leta 31, za četrt pa 17 Din. Posamezna številka stane 7 Din. Reviji toplo priporočamo.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in da se bo vreme najbrž zboljšalo. Včeraj je bilo še po vseh krajih naše države oblačno in hladno. Nad Ljubljansko kotlino je ležala tako gosta megla, da je sonce ves dan ni moglo prodreti. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 10, v Skoplju 9, v Zagrebu 2, v Ljubljani 0, v Beogradu —1, v Sarajevu

—2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759.1 mm, temperatura je znašala —1.6.

— **Sokolsko društvo Kranj** vabi svoje članstvo na današnji članski sestanek, ki se vrši ob pol 21. uri v knjižnici Narodnega doma. Na dnevnem redu je: Sestava kandidatne liste društvene uprave za 1. redno občni zbor 3. januarja 1931. Sestava proračuna in maskearadna prireditve 14. februarja 1931.

— **Pečeni golobi** še nikoli niso leteli skozi okno pa bi jih brez truda tudi težko lovili. Prav tako ne morete zadeti glavnega dobika brez srečke. Čim ste to uvideli in naročili srečko, ste že na pol poti do glavnega dobika. Dames se vam za to pravi najboljša prilika za originalno in zanimivo prilogo, priloženo vsej naši nakladi in ki jo priporočamo najtopleje.

— **Utopljenka na Fužinah.** Poročali smo, da je 12. t. m. skotila v Gruberjev kanal 58 letna mestna delavka Uršula Nograskova, katere obleko so našli ob obrežju. Samomorilko je opazil tudi neki moški, ki je pa ni mogel rešiti, ker je takoj izginila pod vodo. Na božič so na Fužinah pri zavornici potegnili iz vode utopljeno, v kateri so spoznali Nograskovo. Njeno truplo so prepeljali v mrtvašnico v D. M. v Polju.

— **Velika tatvina v simplexpresu.** Na progi Zagreb-Beograd je bila te dni izvršena velika tatvina. Američanka Mary King je v vagonu simplexpresa zadremala, ugodno priliko je pa izkoristil podjetej tat in ji izmaknil biserno ogrlico s krasnim briljantom. Ogrlica je bila sestavljena iz 758 pristnih biserov. Poleg tega je podjetej tat odnesel Američanki tudi dozo za puder, okrašen z briljanti. Skupna vrednost okradenih stvari znaša okrog 600.000 Din.

— **Smrtina kosa med ameriški Slovenci.** 20. novembra je v Jolietu, država Illinois, umrl 69 letni Martin Mušič. Zapuščil je ženo, štiri sinove in štiri hčerke. V istem kraju je doletela težka nesreča tudi Plutovo rodbino, kateri je umrl 4 mesečni sinček. Plutovi so tem huje prizadeti, ker jim je smrt ugrabila že drugega sina.

— **Samorilna epidemija v Zagrebu.** Zadnje dni v Zagrebu zopet razsaja samorilna epidemija. V zagrebški zakladni bolnici je včeraj popoldne umrl 36 letni Alfred Kovačević iz Bjeline, ki je 16. decembra v svojem stanovanju v Rakovevi ulici upil večjo količino solne kisline. Reče je 10 dni strahovito trpel, končno je za podlegel zastrupljen. — Včeraj se je zastrupil z octovo kislino 20 letni obrtnik Milan Vajda. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so mu izprali želodec in ga rešili gotove smrti. Vzrok poskušene samomora je bil baje neugoden gnotni položaj.

— **Tretja žrtev samorilne epidemije** je bila 25 letna Slavica Dujč, ki je tudi pila octovo kislino. Tudi njo so prepeljali v bolnico in ji izprali želodec. Dekle je že izven nevarnosti.

Iz Ljubljane

— **Zahvala krajevnega odbora Rdečega križa v Ljubljani.** Podpisnemu odboru je prijetna dolžnost, da izreče javno zahvalo vsem čimteljem, ki so s svojo radodarnostjo in požrtvovalnostjo pripomogli, da smo mogli na letošnji božičnici dne 23. t. m. obdariti 17 ubožnih otrok z vseh ljubljanskih osnovnih šol s prikladnimi darili ter jim tako pripraviti veselo počutje za božične praznike. Iskrena naša zahvala gre p. n. trgovskim trčkam, ki so v blagi namen naklonile darila v blagu, odnosno dovolile znaten popust pri nakupu. To so trdke: Čuha & Jesih, Fabiani & Jurjovec, Henrik Franzel, Hedžet & Koritnik, J. C. Schumi nasl., J. Korenčan, A. Kršper, J. C. Mayer, Oblačilnica za Slovenijo J. Olup, K. Poljak, M. Sedej, Strnad, A. & S. Skaberne, Feliks Urbanec, A. Zeschko, Franc Ks. Souvan in drugi, ki ne žele biti imenovani, ter založništva »Jutra«, Narodne založbe in tiskovne zadruge, ki so podarile lepe zbirke mladinskih knjig. Nič manj hvaležni smo občini ljubljanski ter p. n. poklicnim in prostovoljnimi gasilcem, ki so s požrtvovalnim delom in ljubeznivo pomočjo omogočili lepo opremo dvorane in božičnega drevesca. Prav tako toplo za-

hvalo vsem damam in gospodom, ki so blage volje prevzeli delo nabiranja in razdeljevanja daril. Posebno zahvalo smo pa dolžni gđm. Abini Svetkovi, voditeljici ljubkega dekliškega pevskega nastopa. Zahvaljujemo se sploh vsem in vsakomur, ki je z besedo, nasvetom, darilom ali delom pripomogel k uspehu naše božičnice. V imenu obdarjene mladine in njih staršev vsem najiskrenejša zahvala! — Ljubljanski krajevni odbor RK.

— **Božičnica I. prostovoljnega gasilnega društva v Ljubljani.** Snodi je priredilo I. prostovoljno gasilno društvo v Ljubljani svojo 60. božičnico v dvorani Mestnega doma. Božičnica je bila prav dobro obiskana, dvorana je bila polna do zadnjega kotička. Med drugimi so bili navzoči župan dr. Puc, magistratni nadsvetnik g. Jančigaj, mestni fizik dr. Res, občinski svetniki gđ. Urbas, Likozar, Verbine itd. Na prireditvi je sodelovala godba »Zarje«. Na zbrano občinstvo in gasilce je imel nagovor društveni načelnik, nato so sledile deklaracije, burka enodejanka itd. Po oficijelnem delu se je ob zvokih »Zarje« razvila animirana zabava s plesom.

Silvestrovanje S. K. Ilirije

se vrši v restavracijskih prostorih hotela »Slon«

Merkurjev Jazz-band, bogat program. — Ples do jutra!

— **Ilirski Silvestrov večer SK Ilirije.** Letos priredi SK Ilirija silvestrovanje v restavracijskih prostorih hotela »Slon«. Dvorana bo okusno dekorirana ter prirejena za ples in prosto zabavo. Da bo prireditvi čim bolj animirana, je Ilirija poskrbela za izvrsten program. Sodeloval bo Merkurjev orkester. Lanski Silvestrov večer SK Ilirije v baru kavarne »Emona« je bil na višku in tako obeta tudi letošnja prireditev redek užitek. Člani in prijatelji kluba vabljenti. Mizo si lahko vsakdo rezervira.

— **Ilirski Prometna nezgoda.** Opoldne na božič je zavozil neki osebni avtomobil na Tržaški cesti na kup kamenja, ki je pripravljeno za gradnjo tramvaja. Pri tem se mu je zlomilo prednje kolo ter občutno poškodoval motor od spodaj tako, da je bil avto za nadaljnjo vožnjo popolnoma neraben.

— **Ilirski Zadnja stavba v letošnji slavni sezoni** je pod streho. Pred prazniki so spravili pod streho palačo »Viktorio« na Aleksandrovi cesti, ki ima mezanin in pet nadstropij. Tako je končno izpolnjena vrzel na Aleksandrovi cesti ob Kredetni banki ter je palača Kred. banke dobila vredne vrstnice, Aleksandrova cesta pa res veličnostno lice.

— **Ilirski Današnji živilski trg** je bil razmeroma še dokaj dobro založen. Precej je bilo krompirja, zeljnatih glav in dovolj tudi salate, največ pa kislega zelja in repe, ki je šla danes zelo v denar, ker se da baje z njima maček najbolje potolažiti, ki je zlasti danes precej hudo. Cene so v splošnem precej neizpremenjene, salata je draga, glave po 1 Din do 1.50. Na kokušnem trgu ni bilo skoraj nič perutnine, kot da smo jo o praznikih vso pospravili. Dovolj pa je bilo jajc. Tudi mesarji so trg dobro založili z mesom.

— **Ilirski Cestna ograja v Zvezdi** je v spodnjem delu, nasproti trgovine Rot, popolnoma razpadla. Stari kameniti stebri so prepereli, deloma pa so se porušili po neoprednostni voznikov. V torek so te razvaline odstranjevali; stebre so odkopali, material pa odvažali. — Ker čakamo, da se bodo podrla v tem parku kostanji sami od sebe, da se ne bomo zamerili »ljubiteljem« Zvezde ter sploh odlašamo s preureditvijo je Zvezda od leta do leta bolj zanemarjena. Perspektive bodočnosti pa so seve si-jajne.

— **Ilirski Umrli so v Ljubljani** od 21. do 27. t. m. Lovrenc Mišvelj, bivši cerkovnik, 48 let, Zabajk 17; Fanika Šantej, bivša služ. delavka, 87 let, Japljeva ul. 2; Ivan Ivančič, občinski ubogi, 78 let, Vidovdanska c. 9; Matija Klepec, jetniški nadzornik v p. 80 let, Vidovdanska c. 9; Martin Jeeenovec, delavec, 79 let, Japljeva ul. 2; Franc Skrem, davčni upravitelj v p. 76 let, Zabajk 17; Fanika Šantej, bivša služ. kinja, 29 let, Vidovdanska c. 9; Frančiška Svetlin, zasebna uradnica, 32 let, Bohoričeva ul. 28. V bolnici: Jožef Rampih, čevljarji mojster, 26 let, Vrhnika; Marija Trtnik, žena posestnika, 35 let, Zg. Kašelj; Jožef Knific, župnik, 62 let, Gorje pri Ble-

du; Mihael Pintar, pekar, 52 let, Rožna dolina XV-7; Roza Medveček, žena ključavničarja, Loke pri Laškem; Ivan Hočevar, tovarn. delavec, 49 let, Zavor 74; Marija Osenar, žena krošnjarja, 51 let, Sv. Barbara 29; Apolonija Bahar, tob. delavka v p. 67 let, Hrvaški trg 4; Stefka Bonšek, hči sluga, 3 mesece, Glince IX-14; Julij Kološa, rudar, 48 let, Retje pri Trbovljah; Franc Valentič, orožniški narednik v p. 46 let, Vižmarje.

— **Ilirski Javna zahvala.** 16. t. m. je v tukajšnji ogrevalnici umrl nenadne smrti klepar Peter Mrak, doma iz Vršca. Zaradi nezadostnih dokumentov je bil dostojen pogreb otekočen, vendar pa je po prizadevanju g. I. S. božniška blaginja nakazala za pogrebne stroške znesek 1400 Din pogrebniemu zavodu in s tem omogočila, da so človeka — tulca, ki je v svojem življenju neumorno delal, kakor je bilo razvidno iz njegovih dokumentov, dostojno pokopali. Izrekamo vodstvu božniške blaginje in vsem, ki so k temu kaj pripomogli, najtoplejšo zahvalo. — Stanovanci mest. ogrev.

— **Ilirski Silvestrova noč pevskega društva Ljubljanski Zvon** bo letos na Bellevue. Pester spored: Jonny jazzband, petje društvenega zbora in okteta, solotočke, zabavni komadi, kpletje, bogat sročolov, ples. Vsi prijatelji pesmi iskreno vabljenti!

— **Ilirski Silvestrov večer Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu** nas bo ob melodičnih akordih godbe 40. pešpolka triglavskega in s petim izvajanjem bogatega sporeda lagodno zazibal v poslednje ure poslavljajočega se leta, v pozabljenju vseh prejšnjih neprilic minulih dni. Pričaral nam bo vsa neslutena pričakovanja bodočih dni s komično čaravniljo, marmornatimi kipi, plesom Salome in žab, Princ Lezadradi — Silmani nas bo povedel v daljino Indijo v spremstvu šestih devojč — lepih girls, ki bodo v slovo zaplesale bajno — čarui ples. V enodejanski burki »Kukavica« bomo občudovali čudovito igravanje neštetihi zadrž avstro — ogrskega naplo-ročnika v sočasni prisotnosti ljubice za kratek čas in rgmantične zaročenke ter se divili komedij, originalnosti in komiki Švejkovi. Vjajam naraščajnikom na grobi in smutnim vjam članov na treh krogih bo sledila alegorija in ž njo Novo leto 1931.

— **Ilirski Silvestrova noč pevskega društva »Ljubljanski Zvon«** se vrši na Bellevue. Pester spored, lepe pesmi, zabavne točke, ples. Vsi prijatelji petja vabljenti.

— **Ilirski Ljubljanski Sokol** naznanja svoje-mu članstvu, da se bo lokalni društveni redni občni zbor v torek 6. januarja 1931 v društveni telovadnici v Narodnem domu točno ob 10. dopoldne z običajnim dnevnim redom.

— **Ilirski »Sočin«** Silvestrov večer se vrši v vseh prostorih Kazine. Vabimo Sočane, prijatelje in sploh vse, ki žele prebiti par velikih uric na Silvestrovo in lepi družbi. — Spored zabaven in temu večeru primeren. Vstopnina samo 10 Din.

— **Ilirski Izgubljena je bila zlata zapetnica** dne 26. t. m. ob Majstrove ulice (vila Petan), mimo glavne pošte do Podrožnika. Pošten najditelj dobi dobro nagrado v trafiki Pogačnik na Dunajski cesti št. 12.

— **Ilirski Silvestrov večer Sokola Ljubljana IV.** se bo vršil v gostilni pri Česnovarju na Dolenjski cesti. Prijatelji Sokolstva vabljenti.

— **Ilirski Občni zbor Električne zadruge v Sp. Šiški** bo jutri ob 9. dopoldne v gostilni Keršič. Ker gre za vitalne interese Šiške, je obvezna udeležba za vse!

— **Ilirski Šest ključev** je davi našel hišnik Franc Prepeh pred hišo v Tavčarjevi ulici 10. Lastnik jih dobi v isti hiši.

odpora do vsake tudi najmanjše telesne bolečine.

V takem razpoloženju je prelezal nekega večera zid prekrasne gradu na Rivieri. Grad se mu je zdel zapuščen. Prilepljen na strmo skalo, ob katero so butali morski valovi, je bil kot nalašč za prenočišče. S svojim orodjem je Filipka kaj lahko odprl močvirna vrata. Prižgal je luč in zazdel se mu je, da sanja. Bil je sredi nepopisnega razkošja in bogastva. Najprej je zlezal v klet, kjer se je okrepčal z najboljšim šampanjcem. Manj gostoljubna je bila shramba. V nji je sicer našel imenitno šunko, toda kruha ni bilo nikjer. V kopalnici si je privoščil škotsko prho, potem se je pa le dal zapeljati, da je izkazal čast šunki in šampanjcu. Končno si je izbral sobo v onem delu gradu, kamor je sijala luna. Iz omare je vzel najfinjšo perilo in zlezal v mehko posteljo, v kateri je kmalu sladko zaspal.

Filipka ni nikoli vstajal zgo laj. Ko se je zbudil, je sonce že javno sijalo v sobo, Filipka se je pretegnil Vidal je, da so vrata na stečaj odprti, čeprav se je dobro spominjal, da jih je zaprl.

— **Ilirski Dva samorilna kandidata.** Snodi okrog 20. je bila reševalna postaja pozvana na pomoč v Galjevici, kjer se je zastrupila 20 letna pletilja Angela M. z Lizo-lom. Prepeljali so jo v bolnico, kjer so ji nudili prvo pomoč in ji izprali želodec. Vzrok poskušene samomora ni znan. Nesrečno dekle še vedno bruha in je njeno stanje kritično. — Na sveti večer se je v hotelu Tratinik hotel zastrupiti 20 letni pekovski pomočnik Albert R. iz Vojnika pri Celju. Zakuril je peč z ogljem in odprl vrata v dimnik, da so plini uhajali v sobo. Sobarica Majda O. je slišala iz sobe stikanje, pozvala je vratarja in odprla sta vrata. Alberta R. sta našla že nezavestnega. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so mu dali injekcijo in ga rešili smrti. Albert je zapustil več poslovnih pisem, iz katerih je razvidno, da je hotel v smrt zaradi nesrečne ljubezni.

Iz Celja

— **Dr. dvorazredna trgovska šola v Celju.** Letošnje božične počitnice trajajo po razpisu kraljevske banske uprave dravske banovine z dne 23. decembra 1930, VIII. No. 8156 od 23. decembra do 15. januarja. V petek, 16. januarja bo reden pouk. Direktor.

— **Veliko obrtniško zbiranje v Središču ob Dravi.** Zveza obrtnih društev dravske banovine v Celju priredi jutri 28. t. m. ob 14.30 v Sokolskem domu v Središču ob Dravi veliko obrtniško zbiranje za okoliš obrtnih društev Središče, Sv. Bollenk, Beltinci, Ljutomer, Ormož in Ptuj z naslednjim dnevnim redom: 1. Obrtniške organizacije, njih naloge in obrtniška zavesti; 2. Splošen obrtniški položaj; 3. Obrtniška davčna vprašanja; 4. Pospeševanje obrti in 5. Mladinska vzgoja obrtniškega narastaja. Obrtnišvo omenjenih okolišev naj se tega zbiranja udeležijo korporativno in na ta način manifestira za solidarnost in stanovsko zavednost obrtnišva.

— **Plesni venček maturantov celjske gimnazije** bo v ponedeljek 5. januarja 1931. v gostih prostorih Narodnega doma. Ker je štiti dobiček namenjen dobrodelnim svrham, naj nihče ne izostane.

— **Drvi se vrši strelski večer celjske Strelske družine** ob 20. uri na kegljišču v kleti Celjskega doma. Večer bi se moral vršiti dan poprej, toda je bil zaradi praznika preložen. Poleg članstva so vabljenti tudi vsi prijatelji Strelske družine.

— **Dežurno lekarniško službo v Celju** ima od danes do vsteviš petka 2. januarja 1931. Lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

— **V celjskem mestnem kinu** se predvaja te dni prekrasen zvočni film »Hajduška pesem« s slovitim opernim pevcem Lawrence Tibbettom v glavni vlogi. Kakor so pokazale dosedanje predstave zvočnega filma, ima zvočni film v Celju najlepšo bodočnost. Na božič, kakor tudi naslednji dan so bile vse predstave razprodane. Predstave so jutri ob 15, 17, 19, in 21. uri. Naslednja dva dneva in drevi pa ob 20.30. uri. Omenjeni film je posnet po znani Leharjevi opereti »Ciganska ljubezica«.

— **Čajanka priredi v Celju** v ponedeljek 5. januarja 1931 plesna šola celjskih trgovskih nameštencev v mali dvorani Celjskega doma. Svira orkester društva »Merkur« iz Ljubljane.

— **Silvestrov večer »Svobode«** Delavska telovadna in kulturna zveza »Svoboda« v Celju priredi v sredo 31. decembra t. l. a pričetkom ob 20. uri v gornjih prostorih Narodnega doma svoj Silvestrov večer. Spored je zelo pester in zanimiv. Sodeloval bo tudi pevski zbor »Svoboda« in društveni jazz-band.

— **Občni zbor podružnice Sadržarskega in vrtnarskega društva v Celju** bo jutri v nedeljo 29. decembra t. l. ob 9. dopoldne v reči sobi Narodnega doma. Obravnava ne bodo važne zadeve. Ob tej priliki si člani lahko naročijo valilnice, ki si jih bo podružnica nabavila v večji množini.

— **Gostilničarska pivovarna d. d. v Laškem** bo sklicala v najkrajšem času svoj ustanovni občni zbor. V ta namen je potrebno, da vsi subskribenti iz predsubskribcije čim prej plačajo svoje deleže v potrebni meri in ta občni zbor omogočijo. Podrobna navodila bodo razposlana v prihodnjih dneh vsem subskribentom.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Gaberju** priredi v soboto 3. januarja 1931 v Sokolskem domu v Gaberju božičnico. Celjani se bodo pridružitve nedvomno polnoštevilno udeležili in s svojim obiskom omogočili društvu dosego njegovih velikih, človekoljubnih ciljev.

Ne more se pritoževati.

— **Grozno, kako velika brezposelnost vlada pri nas!**

— **Jaz se pa ne morem pritoževati.**

— **Kakšen poklic pa imaš?**

— **Sodni eksekutor sem.**

predno je šel spat. Začel je razmišljati o tem, ko je naenkrat zaslišal iz pred-sobe šepetanje.

— **Hodi po prstih, mamica, bratranec Albert se spi.**

— **Tako!** — je pomislil Filipka. — Zdaj smo pa v pasti. To je vražja zaveda. Tihi koraki so se bližali.

— **Praviš, da se ti zdi izpremenjen?** ... Saj ga ni mogoče spoznati! ... Ko sem prvič vstopila v sobo in ga zagledala, bi bila najraje zaplakala. Bil je tako lep!

— **Aha,** — je razmišljala Filipka. — Le pogum dečko! Vse je v redu.

Zatisnil je oči, da bi se zdelo, da spi, toda ne toliko, da bi ne videl na pragu stoječega dražestnega dekleta in žene v polnem cvetu zrelosti. Mati in hči, mati lepa, hči dražestna, obe zelo mikavni.

— **Gromska strela!** — je pomislil Filipka.

Ozirali sta se po sobi nekam plaho. Mati — začneta:

— **Ah, ubogi dečko!** To je grozno! ... Ne smeva mu tega omeniti ... To je strašno!

Filipka je od strahu prezgodaj od-

Henry Kistenmaeckers:

Albertov prihod

Justin Foury, po domače Filipka, si je gradil sijajno bodočnost v obrti pleznika, ko je nenadna katastrofa uničila vse njegove nade. Zvečer ga je prijela mrzlica, ki je do jutra tako napredovala, da so ga morali odpeljati v bolnico. Čez nekaj tednov je prišel iz nje ves razjeden in skrašen po obrazu; koze so mu zapustile strašne sledove. Karjere je bilo konec.

Filipka je ostal sam, kajti prijateljica ga je takoj zapustila in se odpeljala s podzemno železnico kdove kam, poleg tega so ga pa zaničevale celo zadnje začetnice okraja in stanovskih tovarisov. Spoznal je, da si mora takoj poiskati drug poklic, če hoče obvarovati svoj prostorček na soncu življenja. Nekoč je bil mesar. Izkušnja je je pa naučila, da ima človek s tem poslom samo sitnosti in delo, če ni pod palcem toliko denarja, da bi si napravil mesarijo z izloženim oknom na ulico. Edino njegovo premoženje je bila trdna vera v srečno zvezdo. In sklenil je kreniti po svetu in klatiti se

tako dolgo, da najde svoj poklic — lahko, samostojno in dobičkasno delo.

Tako se je torej napotil nekega jutra korajžno po državni cesti iz Pariza proti Antibes. Hotel si je ogledati Benetke, kajti neko prebrisanost, starejša dekle mu je nagovorilo toliko lepega o beneškem nočnem življenju, da ga je zelo vlekel tja. Njegova prtljaga je bila zelo enostavna, kakor je pač prtljaga vseh pametnih ljudi, ki znajo potovati prijetno, po angleško: nekaj perila, karte za obiranje tepcev in nekaj orodja za odpiranje tujih vrat, če že nanesne prilika.

Čas za tavanje po svetu je bil zelo ugoden. Začenjala se je prekrasna, suha pomlad, duhteča po svežem zelenju in toneča v zlatih solčnih žarkih. Poleg tega je bila sreča našemu dragemu popotniku takoj v začetku mila: v Montrealu je prišel kot nalašč na ljudsko veselico in v silni gneči se je začel takoj trenirati za dobrega žeparja. V Jigny je prispel baš na dan konjskih dirk. S spretnim fiksanjem križevke kralja, srčnega asa in pikove dame na starem dečniku je zaslužil lepe denar-

ce. Pri Morvanu je srečal kolesarja s polomljenim kolesom. Molče je stopil k njemu, divje ga je pogledal, kolesar se ga je ustrašil in mu izročil denarnico. Najmanj radodaren je bil stavec uradniške zunanosti, katerega je zaslačil pred lyonskimi vrati v čudnem položju z mlado pastarico gosi. Skratka, sreča se mu je kar sama ponujala; zadostovalo je, da je iztegnil roko po nji. Necessa pa le ni mogel doseči, namreč ljubezni. In to ga je zelo bolelo.

Prejšnja leta ni živel za ljubezzen, niti od ljubezni, kajti imel jo je še preveč. Zdaj si pa te dobrote ni mogel privoščiti. Tresel se je od jeze videč, da se kmetice ne zmenijo za njegove pozeljive poglede. In njegovo ogorčenje je doseglo višek, ko je blizu nekega mesteca ogovoril mlado, lepo gospodično, ki je zavrnila njegovo ljubezzen z dostojanstvom užaljenega kramarja.

Filipka je bil ves obupan, da stoji tako nizko na lestvici ljubezni. In življenje se mu je tako pristudilo, da bi bil morda segel po samomorilnem orožju, da ni čutil tako elementarnega

Za naše gospodinje

Gospodinjstvo in brezposelnost

Kako bi se dalo pomagati onim gospodinjam, ki ne zmagujejo dela in ne morejo najemati tujih moči

Skoro na vseh poljih gospodarskega življenja vidimo omejitve dela in iz tega izvirajočo brezposelnost. Samo za gospodinjstvo to ne velja. Nobena gospodinja se ne more pritoževati na brezposelnost, seveda če je marljiva in če vodi gospodinjstvo v redu. Mnogo je takih, ki nimajo niti časa, niti moči, da bi vse delo opravile. In te bi prav lahko zaposlile doma brezposelne moči, seveda če bi jih moglo plačati. Ker pa večina nima denarja niti za najnujnejše potrebe, ne more biti govor o zaposlitvi brezposelnih v gospodinjstvu. Ne gre tu za premožne žene. Te itak imajo služkinje ali kuharice, v manjših modernih gospodinjstvih pa vsaj postrežnice. V mislih imamo one žene, ki jim moč ne morejo dati toliko denarja za gospodinjstvo, da bi lahko vzdrževale služkinje. Navadno ne dobe niti toliko, da bi mogle plačevati postrežnico pod pogoji, ki so zdaj običajni.

Clovek bi mislil, da 200, 250 ali 300 Din mesečno ni mnogo, toda mesečna plača ni največji izdelek. Mnogo več stane hrana in drugo, kar je treba dati služkinji. Hrana je pri nas še vedno zelo draga in če je en človek več, pomeni to zelo občutno povečanje izdatkov. Poleg tega je problem tudi nastanitev služkinje, kajti moderna stanovanja so itak že zelo tesna. Stanovanje s poselsko sobico je mnogo dražje, kakor brez nje, a kuhinja je v modernih hišah tako tesna, da postelje ni mogoče postaviti v njo. Skratka hrana, stanovanje, kurjava in razsvetljava, ki jo dobiva služkinja brezplačno, pomeni zelo občutno obremenitev domačega proračuna. Tega si vsaka gospodinja ne more privoščiti.

Marsikatera tudi siromašnejša gospodinja bi si pa lahko privoščila tu pa tam po možno moč, če bi tudi ta ne bila tako draga. Pranje perila doma ali šivanje, oboje združeno s hrano, stane toliko, da si siromašnejša gospodinja tudi tega ne more privoščiti in mora priti sama, pa naj je še tako bolehnata ali šibka. Brezposelnost bi pa smatrala za veliko ponižanje, če bi šla gospodinja pomagat malo ceneje. V blistvu gre tu za bojazen pred razvrednotenjem dela. Brezposelnost raje tu svoj prosti čas za-

pravijo, kakor da bi poceni delali. S tem ne morejo potisniti vrednosti dela navzdol. Lahko bi se namreč zgodilo, da bi zatele delodajalci odpustili bolj plačane moči in sprejemali one, ki bi bili pripravljeni delati ceneje. To je torej nekakšen prostovoljen kartel za zaščito vrednosti dela, kakor imamo kartele za zaščito cen mesa, sladkorja itd. Pri ameriških fermerjih naložimo na isti pojav. Del bombaževine sežgo, žito, sočivje ali sadje vržejo raje v morje, samo da ga jim ni treba prodati po nižji ceni.

Ali bi ne bilo bolje, da bi prodal kalifornijski farmer 10.000 pomaranč po 50 par, kakor da jih prodaja samo 5000 po 1 Din? Njegov zaslužek bi se s tem nič ne zmanjšal, zato bi pa jedli pomaranče tudi siromašni ljudje. Tako bi sodila vsaka gospodinja, če bi je greh uničevati pridelek samo da ostanejo cene neizpremenjene. Enak greh je tudi lenuhariti tam, kjer je dovolj dela, pa človeku dotično delo slučajno ne diši ali pa ni plačano tako, kakor bi hotel. Živeti samo na račun podpor in pasti lenobo, to človeka demoralizira. Mnogo dostojnejše bi bilo za brezposelnost, če bi skušali samo proti hrani pomagati onim, ki so v napornem delu pomoči potrebni. Tako bi preživel slabše čase in storili dobro delo. Siromašnih rodbin, kjer je pomožna moč nujno potrebna, je povsod dovolj. Zadoštevajo bi ustanovili centralo, kamor bi se obračale take rodbine in pa brezposelne ženske. Razne dobrodelne in podpirne organizacije bi lahko dajale podpore takim uvidnim brezposelnim.

In zakaj bi končno ne mogli prevzeti nekaj gospodinjstva dela nase moški, če že beže od njega dekleta? V Franciji opravljajo skoraj vsa domača dela tudi sluge. Koliko mlajših moških bi lahko našlo v sedanjih krizi mesto dobro plačanega sluga v gospodinjstvu! Saj imajo moderna gospodinjstva že razne tehnične pripomočke, s katerimi bi lahko delali moški prav tako ali pa še uspešnejše, kakor ženske moči. S tem bi bilo pomagano njim samim in pa mnogim rodbinam, ki zamašijo za gospodinjstvo dobre pomožne moči.

Žene naj imajo besedo

Tipičen za angleško rodbinsko življenje je izrek: Moj dom, moj grad. V Angliji je žena res grajska gospa, pa naj gre za kakršenkoli grad. Kult žene je razširjen v palači angleškega lorda, pa tudi v skromni hišici angleškega delavca. Ženina beseda v Angliji mnogo zaleže, pa najsi bo to posledica kulta žene ali pa dobro organiziranega feminizma. V Angliji dobro vedo, da je žena lahko grajska gospa, če je grad zgrajen tako, da v vsakem pogledu ustreza. Čim več zahteva življenje od žene, tem bolj praktično in ekonomično mora biti urejeno gospodinjstvo.

Ta pogoj je v Angliji povsod akuten in Anglički so spoznali, da more biti izpolnjen samo tedaj, če sodeluje žena že pri zidanju gradu, pa naj gre za palačo ali enodružinsko hišico. Seveda pa ne gre za sodelovanje ženskih arhitektov, čeprav bi bile ženske tudi tu na mestu, temveč za sodelovanje praktičnih gospodinj, ki lahko na podlagi svojih bogatih izkušenj marsikaj dobrega svetujejo. Ni daleč čas, ko bodo imele Angličanke odločilno besedo pri zidanju stanovanjskih hiš. Deloma jo imajo že zdaj.

Začelo je mesto Watford. Predno so začeli graditi 80 mestnih stanovanjskih hiš, so sklicali odbor gospodinj, ki je imenoval councillor (svetovalec). Gospodinj so svetovale, kako razdeliti sobe in pritlikline, da bodo stanovanja čim praktičnejša. Obseg sob in pritliklin, oprema kuhinj, pohištvo v stebah, smotrena ureditev vsega domačega inventarja, vse pridobitve modernega praktičnega stanovanja se bodo ravnale po nasvetih gospodinj, ki zares gospodinjijo in poznajo prednosti in slabosti vsega, kar smo doslej poznali v stanovanjski kulturi. Nobenega dvoma ni, da bo rodila ta akcija dobre sadove. Če se obnese iniciativa mesta Watforda, bodo sledila njegovemu pri-

meru gotovo tudi druga angleška mesta. Prizadevanje, naj bi vsaj posvetovalni, če ne odločilni glas pri ureditvi stanovanja v prvi vrsti žena, ki v njem vse življenje prebije, ni novo. Velike ženske organizacije vseh naprednih držav že davno delujejo v tej smeri. Žal je ostal njihov glas večinom glas vprijočega v puščavi. Moški grade kakor so gradili, ne da bi se zmenili za nasvete in izkušnje, ki jih imajo s stanovanji in pritliklinami žene. In posledice čutijo poleg žen in otrok tudi sami. Če bi ne bili moški v pogledu žensk tako trmasti reakcionarji in starokoptneži, bi se ne zidala nobena nova stanovanjska hiša brez nasvetov in navodil gospodinj, ki bodo v nji gospodinjile.

Nekaj o mleku

Dobro mleko je eno najboljših jestvin. Žal je pa malokatero mleko zares dobro. Deloma mešajo mleko z vodo, deloma pa ni čisto. Če hočemo imeti zares dobro mleko, mora biti molzna krava docela zdrava in snažna. Pred vsakim molzenjem je treba vime dobro umiti s prekuhanjo vodo in milom. Seveda morajo biti dobro umite tudi roke, ki kravo mležejo, kar velja tudi za posodo. Posodo za mleko je treba vedno umiti s prekuhanjo vodo. Večkrat se pripeti, da se pojavi v tej ali oni vasi navzlic vsej opreznosti trebušni tifus. Zdravnik zamaš skuša najti vzrok epidemije, dokler se ne izkaže, da so ljudje pivali posodo za mleko v vodnjaku, iz katerega je bilo prepovedano piti vodo.

Namolzeno mleko je treba postaviti na hladno, toda nikoli v klet, kjer imamo spravljen krompir, kajti mleko se navzame duha in izgubi prijeten okus. Pri kuhanju je treba paziti, da se mleko res prekuha, torej segreje na 100 stopinj, da uničimo v njem vse bakterije. Samo v izrednih pri-

merih, če kdo ne more piti prekuhanega mleka, se priporoča segreti mleko samo do 60 stopinj. Toda v takih primerih je treba mleko segreti vsaj trikrat zapored. S segrevanjem do 100 stopinj pa uničimo žla vitamine mleka in izpremenimo tudi njegov okus. Boljša metoda je torej pasteurizacija, pri kateri se ohranijo vitamini in prvotni okus mleka. Toda pasteurizacija je mogoča samo v velikih mlečarnah in zato splošno ne pride v poštev.

Včasih vidimo tudi pri nas tako zvano kondenzirano mleko. To je mleko, zgoščeno na švicarski način v brezvračnem prostoru na tretjino prvotnega obsega. Tako mleko je dobro, toda mnogim ne diši, ker ima nenavaden okus. Imamo tudi sušeno mleko v obliki belega praška. Sušeno mleko se izdeluje na ta način, da brizgamo drobne kapljice mleka na segreto železno ploščo. Tako mleko se zelo dolgo ne pokvari, pač se pa težko raztopi v topli vodi. In čim se ohladi, se prašek zopet strdi in pada na dno. Tudi po okusu ne spominja na sveže mleko.

Mleko je zelo redilno. Za srednje za poslenega človeka zadostuje 3 in pol do 4 in pol litra mleka na dan za kritje vse porabljenega energije. Pol litra mleka ima v sebi toliko redilnih snovi, kakor 20 kg mesa. Najbolj redilna je v mleku maščoba, ki se nabere v obliki smetane. Če odstranimo iz mleka maščobo, se specifična teža poveča. Če pa prilijemo mleku vode, se specifična teža zopet izravna. Če se hočemo prepričati, ali je mleko dobro, moramo izmeriti množino maščobe v njem. To se pa da storiti samo v laboratoriju. Razne maščobe so v mleku še razne soli, sladkor, vitamini in voda.

Ženske in karte

Tudi ženske znajo kvartati. Nežne roke stiskajo enako krčevito pisane podobice, od katerih je tako čisto odvisna sreča. Ali se boje kart vse ženske tako, kakor se jih boje one, katerim pomenijo v moževih rokah konec rodbinske sreče in začetek bede? Ne, imamo kvartopirke, imamo pa tudi kvartopirke. Nihče ne more zameriti ženski nedolžne igre smarjaš ali drugih takih iger, s katerimi si zlasti starejši ljudje pozimi radi krajšajo čas. Nihče ne bo oboje priljubljen dam, če sežejo v intimnem krogu po skodelici kave ali čaja po kartah, ko so izčrpani že vsi drugi viri zabave in razvedrila. Razumljivo je tudi, če razklada stara devica v svoji sobici »patience«, ker nima drugega dela. To so vsakdanje slabosti, katerim podlegamo več ali manj vsi.

Gre pa za nekaj resnejšega. V napačnem pojmovanju o emancipaciji, v prizadevanju posnemati moške v vsem počenju, so mnoge ženske tudi to, kar niti moškim ne pristaja. Moderna ženska si je priborila prosto pot do kavarn, restavracij, igralnic in plešiš kamor zahaja sama, brez moškega spremstva. To je pridobitev, na katero bi se naše babice zgrozile. Ženska je samostojna in nihče ne more zameriti dekletu, ki si sama služi vsakdanji kruh, če gre v kavarno čitat novine, ali v restavracijo obedovati ali večerjati. Je pa vprašanje, če pristaja ženski kvartanje? Ali sploh spada ženska v igralnico? V igralnicah ne gre več za kratkočasenje s kartami, tam se igra za denar. Ali more moški spoštovati in ceniti žensko, o kateri ve, da prebudi cele popoldneve in večere do pozne noči v igralnici in izgublja ali dobiva denar? Gotovo bi bilo umestno, če bi bilo nad vsako restavracijo in kavarno, kjer imajo igralnico, napisano: »Ženskam vstop prepovedan«. V privatna stanovanja, kjer se zbira kvartopirke, seveda ni mogoče prepovedati dostopa, toda ženske bi se morale same zavedati, da jim ne pristaja igrati za denar.

In še ena nevarnost je, na katero je treba opozoriti ženske, ki imajo rade karte. Tudi najmodernejša ženska se tu pa tam zateče k naivnemu praznovanju, da ji odkrije karte bodočnost, da se lahko zanese na trditve stare ciganke, pa naj ji natvze še take neumnosti. Koliko usodnih zmot, razočaranj in nesreč je že povzročilo to praznovanje. Prorokovati bodočnost na karte je še vedno zelo dobičkonosen poklic. Tudi v tem pogledu so karte ženskam zelo nevarne, ker jih rade zapeljejo v usodno zmot.

Spominjajte se slepih!

frankov, ki ste jih poslali iz Sidneya za Marcelino bala ... — No ... onih trideset tisoč frankov ... bože moj, kako bi vam to povedala? ... No, imela sem nekaj dolgov, pa sem ...

— Poravnali ste jih in porabili ta denar, kaj za to, — je dejal Filipka. — No, ne govoriva več o tem to se bo že uredilo.

— Ah, Albert, vi ste zlata duša! Zopet spoznavam vašo plemenitost ... Sicer pa, imela sem stroške za vzdrževanje vaše vile ... Kako vam kaj ugaja vaša vila?

— Zelo, zelo, je odgovoril Filipka. — Kako sem vam pa všeč jaz, ne vidite na meni izpremembe? — V osmih letih se človek pač izpremeni, — se je glasil previden odgovor. — A poleg tega ste bili bolni ... Zakaj nama niste o tem pisali? — Ah, saj ni vredno govoriti o tem.

Po glavi so mu rojile čudne misli. Skrbelo ga je, kako in kaj bo. — Morda me bo treba ... morda me bo treba pustiti za nevesto malo na samem ... In pa vožnja — ta me je seveda pošteno utrudila. Prvih štiri-

Božično razpoloženje v Kamniku

Obdarovanje siromašnih starčkov in otrok — Božič smučarjev in drsalcev

Kamnik, 26. decembra. Božično razpoloženje v Kamniku so prve ustvarile naše vrle »Kolašice«, ki so preteklo nedeljo obdarovale najrevnejše starčke in uboge deca.

Ob 11. dopoldne so se zbrali vsi izbrani srečni v Čitalnici, kjer so »Kolašice« imelo pripravljene večje in manjše zavojčke in precejšen kupček bankovcev.

Predsednica »Kolašic«, ga. Anica dr. Karbova je v družbi odbornic g. Miljutine dr. Trampuževe, ga. Prezeljeve, ga. Kobalove in gđc. Rupnikove pozdravila starčke in deca v imenu »Kolašic« in jim želela srečen božič.

Obdaritvi dece je sledila obdaritev starih in starčkov, ki so veseli, s tresočimi rokami sprejemali darila v denarju. Mnogo ni bilo, bila je pa vseeno lepa vsota, ki jo je »Kolašic« razdelila. 5000 Din v blagu in gotovini.

Trgovci so lepo uredili svoje izložbe, tekmovali so z lepimi izložbami mislim, da so prišli na svoj račun.

Sicer pa, kaj hočemo, kriza ... denarja primanjkuje ...

V tork in sredo so se vračali v Kamnik na božične počitnice številni domačini.

Naša vojska, razkrojljena širom domovine, vsak veseli, da je zopet doma.

Da, da, Kamnik ima nekaj privlačnega, lepega. Kaj — ne vem! Zato zabavljamo vseh.

V sredo zvečer, na sveti večer, je prišlo mnogo smučarjev, ki so šli prižigati svečke na Veliko planino in Kravec. Mnogo jih je bilo, pravijo, da bi jih bilo še več, če bi bilo večje prenočišče na razpolago.

Tako lepega terena kot je na Veliki planini in Kravcu ga ni zlepa kje. Ne vem, zakaj se povsod Kamnik kot letoviški in zimskosportni kraj tako zapostavlja. Brali smo, da so bile razne banke ankete o tujem prometu, čitali statistike o letošnji tujski sezoni — Kamnika nismo našli ali pa komaj omenjenega. To ni prav. Vsi oni, ki posejajo sedaj naše belo kraljestvo, so vzhičeni nad lepoto in se navdušujejo za prihodnje izlete.

Polnočnice so bile zelo dobro obiskane. Na sveti dan jutraj ob 7. je dirigent sal. orkestra g. Ciril Vremšak svoj orkester spravil na kor v frančiškanski cerkvi in igrali so med mazo. Igrali so prav odlično! Verniki jih niso mogli prebraviti.

Božični prazniki so bili tudi v znamenju sporta. Sportni klub je imel vse dni številne drsalce, na Stefanovo smo imeli celo godbo — gramofon z ojačevalcem. To vam je bilo življenje. Gledalcev izredno veliko, smeha dovolj, ker je bilo precej »pik«. In ker je vsak začetek težak, posebno pa na

ledu, se vse hitro pozabi. Nekaj gledalcev so tudi »speljali« na lede, namreč na stolbkih, ki so že nekoliko starinski, za začetek nake pa kar dobri.

Skratka, na drsališču se je zbralo precej kamniškega sportnega življa.

Led je dober, v kolikor se ni prvovrsten — nas bodri zavest, da smo prvi, ki razpolagamo s ledom. V tem oziru smo prekosili zaenkrat tudi »Ilirijo«.

Smučarji v okolici Kamnika niso našli pravega terena, snega premalo, zato se je pa privajala iz Ljubljane v Kamnik prava »ljubljanjska megla«. Ker jo nismo še vajeni, nam dela precej preglativ.

Na Stefanovo je bil za naše male v Čitalnici dogodek posebne vrste. Igrali so »Peterčkov« poslednje sanje. To Golijev igrico so nam baš ob letu že zaigrali, to pot v precej spremenjeni zasedbi. Ubogega Peterčka je igrala mala Nadica Hajkova. Princa lazurnih dalj g. Bervar. Klemenčič, ki je lani s to vlogo dosegel lep uspeh je bil boljši.

Poglavje zase je bila Nadica. Njen Peterček je bil tako živo in naravno podan, da so marsikomu zasolile oči, ko je umrl. Skoro je neverjetno, da je Nadica zmagała to težko vlogo. Odlikovala se je še posebej s pravilno izgovorjavo ter bi bila lahko marsikateremu našemu diletantu za vzgled.

Potrebno se mi zdi omeniti g. Rusa kot čarodeja in gđc. Logarjevo kot babico. Marica je bila gđc. Angelica Finžgarjeva, njeno vlogo je dobro odigrala. Ta igrala se je s to igro poslovala od našega odra. Kot učiteljica odide v Poljane na Škofjo Loko.

Je to zelo talentirana igralka, ki je bila uporabna v vsaki vlogi.

Te dni smo proslavili tudi dva jubileja, dva gospoda sta slavila obletnice: 60letnico rojstva, 50letnico rojstva in 30 let službe na davkarji. O teh jubilejih posebej v prihodnjih dneh.

Nesreč to praznike ni bilo posebnih, na Stefanovo zvečer je nekdo kopal s kramom pred šolo »kanak«. Vanj mu je padla dragocena ura. Kopal je dolgo časa, zlomil en kramp — če je uro našel — ne vem ... R. Kos.

Najlenša izbira NOVOLETNIH DARIL

kakor aluminijaste posodice za otroke, kompletne kuhinjske garniture v raznih kvalitetah, jedilna orodja itd. — nudi trdka z železino

STANKO FLORJANČIČ
LJUBLJANA Sv. Petra cesta 35
Oglejte si izložbe!

Mag. št. 47182/ref. I.

Razglas.

Radi sestave seznama obvezancev za uporabo ljudskega dela v smislu §§ 37-47 zakona o samoupravnih cestah, Uradni list z dne 10. junija 1929, št. 247/60, oziroma v smislu §§ 2-5 zakona o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o samoupravnih cestah, Službeni list z dne 23. avgusta 1930, št. 114/20, se pozivajo naslednje našteje osebe, da se zgledajo v dneh od 29. do 31. decembra 1930, ali pa 2. ali 3. januarja 1931 med 8. in 14. uro pri mestnem načelstvu v posvetovalnici magistratnega poslopija. In sicer:

- vsi v ljubljanski občini stanujoči za delo sposobni moški prebivalci od izpolnjenega 18. do izpolnjenega 55. leta, ki ne plačujejo nobenega neposrednega davka;
- vsi v ljubljanski občini stanujoči za delo sposobni moški prebivalci od izpolnjenega 18. do izpolnjenega 55. leta, ki plačujejo na leto do 100 dinarjev uslužbeniškega davka; obenem morajo povedati, če plačujejo v Ljubljani še kak drug neposredni davek in v kateri letni višini;
- vse v ljubljanski občini stanujoče osebe neglede na spol, starost in delovno sposobnost, ki plačujejo na leto nad 100 Din uslužbeniškega davka. Tudi te osebe morajo obenem povedati, ali plačujejo v Ljubljani še kak drug neposredni davek in v kateri letni višini.

Pod b) in c) navedeni naj v dokaz prinese seboj knjižico s koleki, s pomočjo katere uslužbeniški davek plačujejo.

Podjetja in uradi, ki za svoje uslužbence plačujejo uslužbeniški davek skupno, naj predložijo, mesto da bi se njih uslužbenici osebno oglasili, mestnemu načelstvu (mag. posvetovalnica) v naznačenem času točne imenske izkaze uslužbenecv z dostavljenim individualnim letnim zneskom uslužbeniškega davka.

Mestno načelstvo v Ljubljani

dne 23. decembra 1930.

prl oči. Svoje neprevidnosti pa ni imel kdaj obžalovati, kajti mati in hči sta prihiteli k njegovim postelji.

— Dobro jutro, dragi bratranec, — sta ga pozdravili prijazno.

— Ah, Albert, kakšno presenečenje! ... Torej ste prisneli snoci? Pričakovali sva vse šele čez tri tedne, kakor ste brzojavili. S katerim parnikom ste pa prisneli?

— To je tajna, je odgovoril Filipka prebrisano. — Toda da ne pozabimo ... saj se bomo vendar objeli, a?

Tedaj se je sklonila k njemu glava in zadišal. mu je po zrelem klasju. Umaknil se je nastavljenemu čelu in se hlastno priselal k zrelem ustnicam. Rahlo so se mu umaknile in mu zašepetale na uho:

— Toda Albert! Vpričo Marcelle ne!

Sicer sta pa našla potem pretvezo, da sta poslala Marcello iz sobe. Ostala sta sama.

Saj ste mi v pismih prisegli, da je najina vihrava preteklost pokopana, dragi moj. A kaj tako držite prisego? Filipka ni odgovoril. O prisegi in vihravi preteklosti seveda ni imel pojma.

V glavo mu je šinila srečna misel. Krepko je objel lepo ženo in ji zašepetal:

— Molči! Ljubim te! ... Ljubim te!

Malo nerodno mu je bilo, da ne pozna po imenu nje, ki jo tako ljubi in s katero je preživel toliko srečnih trenutkov. K sreči je izpregovorila:

— O, ti porednež poredni ... Torej nisi pozabil?

— Ne, nisem, je odgovoril.

In doprinesel je tudi dokaz.

— Čujte, Albert, — je dejala žena resno in si popravila skufrane lase, — čujte ... še danes sem podlegla ljubavnim opojnostim, kakor prejšnje čase, toda to se ne sme več ponoviti. Ste razumeli? Morava vendar imeti malo poguma, da se bova znala zatajevati, dragi moj. Pomislite, da je Marcela vaša izvoljenka. Ta otrok vidi v vas svojega ženina. Čez tri mesece bo vaša žena. Misliš, da ste se že uneli. Prisegite mi, da se to ne bo več ponovilo.

Prisegel je. — Zdaj se pa morava pomeniti še o važnih stvareh. Nekaj vam moram priznati, dragi moj. Onih trideset tisoč

frankov, ki ste jih poslali iz Sidneya za Marcelino bala ... — No ... onih trideset tisoč frankov ... bože moj, kako bi vam to povedala? ... No, imela sem nekaj dolgov, pa sem ...

— Poravnali ste jih in porabili ta denar, kaj za to, — je dejal Filipka. — No, ne govoriva več o tem to se bo že uredilo.

— Ah, Albert, vi ste zlata duša! Zopet spoznavam vašo plemenitost ... Sicer pa, imela sem stroške za vzdrževanje vaše vile ... Kako vam kaj ugaja vaša vila?

— Zelo, zelo, je odgovoril Filipka. — Kako sem vam pa všeč jaz, ne vidite na meni izpremembe? — V osmih letih se človek pač izpremeni, — se je glasil previden odgovor. — A poleg tega ste bili bolni ... Zakaj nama niste o tem pisali? — Ah, saj ni vredno govoriti o tem.

Po glavi so mu rojile čudne misli. Skrbelo ga je, kako in kaj bo. — Morda me bo treba ... morda me bo treba pustiti za nevesto malo na samem ... In pa vožnja — ta me je seveda pošteno utrudila. Prvih štiri-

najst jni nočem nikogar videti, nikogar razen vaju dveh ... To je sklenjeno ... Da, še krojača ... Moja prtljaga je namreč ostala na poti. To je celostorija, povem vam jo pozneje. Da in tudi v banko moram pisati. Ta čas pa preskrbite vse. Zanesem se na vas. — Seveda, to se ve ... Ah, ubogi Albert, kaj neki bi počeli, da niste milijonar?

Tako so bile vse kočljive zadeve zdaj jasne: Filipka se imenuje Albert, po osmih letih se je vrnil iz Sidneya. Je milijonar. Oženiti se mora z lepo, siromašno sestro Marcello, obenem je pa ljubček njene matere. Iz tega je Filip sklepal:

— Tele ženske iz boljših krogov so menda same device.

Filipka je dobro poznal ženske. Opazil je takoj, da je njegova nevesta dražestna napol devica, s katero se bo dalo imenito zabavati. Tudi to priliko je temeljito izkoristil. In preživel je z naterjo in hčerko rajski teden, točno po koranu.

Bil je filozof. Ni hotel, da bi mu orožniki zagrenili tako divne trenutke njegovega pustolovskega življenja. Osmega dne o polnoči se je znal zbu-

diti iz prelepih sanj. Nabasal je polne žepe draguljev in zlatnine in se splazil iz gradu.

Ko je odhajal previdno čez vrt; je zaslišal v drevoredu škripanje peska in komaj je imel še toliko časa, da se je skril v grm. Mimo sta prišli Marcella in njena mati.

— Toda mama ... grozno skačen obraz ima. Ne bom se mu mogla privaditi ...

— Ne pozabi, dete moje, da je milijonar. Sicer ti je pa še vedno na razpolago ločitev. Ko boš bogata, nado mestih vse izgubljeno.

— To bo pošteno zaslužena nagrada.

Filipka je odšel poučen in zamišljen. Kdo bi bil še nedavno mislil, da bo ljubljani zaradi denarja. Spominja jo se poudelnih trenutkov rajskega tedna je moral priznati, da ni bilo naporno. Vloga »osoda«, ki plačuje, se mu ni zdela preveč smešna, in sklenil je postati kapitalist.

Ker pa stara zaloga njegovega hramorja še ni bila izčrpana, se je od srca smejal pri misli na Alberta, ki prispe čez nekaj dni iz Avstralije ... In pot mu je bila prijetna.

Kako dolgo se že praznuje božič

Kratka zgodovina božiča — Jaslice spadajo med najstarejše božične običaje

Božič ni originalen krščanski praznik Kristusovega rojstva. Ta praznik so trije kralji, ki so v pravoslavni cerkvi še zdaj največji praznik v letu, v armenski cerkvi jih pa istovetijo s praznikom Kristusovega rojstva. O tem prazniku so se ohranila poročila že iz časov okrog l. 150 po Kristusu, a bil je nedvomno še starejši. Nasprotno se pa pojavlja praznik 25. decembra šele leta 354. in sicer samo kot praznik rimske diocese. 25. december je odgovarjal v rimskem koledarju dnevu zmagovitega solca (dies solis invicti), dnevu prerjenega solca. To je bil najbrž glavni razlog, da je določil papež Liberius ta dan za praznik rojstva krščanskega boga. Tu je treba omeniti, da nekateri pomotoma mislijo, da naj bi bil božič nadomestil rimski poganski praznik Saturnij. To ni točno, kajti Saturnij je bilo vsako leto med 17. in 19. decembrom in tudi značaj njihovega veselja se je bistveno razlikoval od božičnih radosti. Saturnijali bi se najboljše odgovarjali naš Silvestrov večer.

Za 25. december je pa imel rimski škof nedvomno še druge razloge. Krščanska literatura, zlasti ljudska, je že takrat pripisovala mistični pomen 25. marcu, ko se je začela po napadnih računih pomlad. Ta dan so smatrali za dan ustvarjanja sveta, vtelesenje Jezusa Kristusa in dan njegove smrti na križu. Kristusovo vtelesenje, prenešeno na 25. marec, je pa zahtevalo tudi Kristusovo rojstvo na 25. decembra. Ta legenda o istem dnevu ustvarjanja sveta, Kristusovega vtelesenja in njegove mučeniške smrti na križu je pa obvladala tudi vzhodni koledar, kjer je veljal 6. januar še vedno nekako za dan Kristusovega rojstva, kajti krščanski računari so imeli še en točno izračunan dan Kristusove smrti in sicer 6. aprila 786 po ustanovitvi Rima. Rimski božič je še dokaj hitro širil po ostalem krščanskem svetu. Tako so ga slavili že leta 369. v Bizanci, leta 387. pa v Antiohiji. Pri tem pa še ni

bilo znano štetje let od Kristusovega rojstva, temveč so jih šteli še vedno po konzulih in ustanovitvi Rima, torej po starem rimskem načinu. Idilično pripovedovanje evangelistov Matije in Luke o Jezusovem rojstvu je povzročilo, da so dobili božični običaji kmalu značaj, kakršnega so ohranili do dandanašnjih dni. Zanimivo je med drugim, da so delali jaslice v Rimu že okrog leta 400, kajti za časa papeža Sixta III. je bila razstavljena pri gradnji cerkve Santa Maria Maggiore posebna kapelica za jaslice in ta cerkev se je sploh imenovala Sv. Marija pri jaslicah. Jaslice spadajo torej k najstarejšim božičnim običajem.

Pripovedovanje evangelistov Mateja in Luke je pa tudi važen vir za določitev dobe Kristusovega rojstva, ker je v njem leto dokaj točno določeno. Luka pripoveduje o povelju cesarja Augusta, naj se popiše ves svet, kar pomeni ljudsko štetje v rimski državi. To štetje se je vršilo v letih 746 in 747 po ustanovitvi Rima. Isti evangelist nadalje pripoveduje o pobeugu Jožefa z ženo in otrokom v Egipt pred poveljem kralja Heroda, ki je zapovedal pomoriti vse otroke do 2. leta, rojene v Betlehemu, ker bi se bil moral v tem času roditi v Betlehemu baje vojvoda, ki naj bi osvobodil izraelsko ljudstvo. Evangelist pripominja, da je leto dni po groznem pobijanju betlehemskega otrok kralj težko zbolel tako, da je z živga padalo mero, dokler ni v groznih mukah umrl. Zgodovinarji pa trdijo, da je umrl Herod Agripa leta 750. Iz tega bi se dalo sklepati, da je bil Kristus rojen leta 747 po ustanovitvi Rima. Ker je bilo pa po stoletjih od postanka božiča sprejeto Dionizijevo računanje krščanske ere tako, da se krije naše 1. leto po Kristusu z rimskim letom 753, je jasno, da se je Dionizij v svojih računih zmotil približno za 6 let in da je treba torej postaviti Kristusovo rojstvo približno 6 let pred Kristusom. Zgodovina zna torej biti hudomušna.

Jubilej tanga

V času raznih jubilejev se oglašajo tudi tango, češ, da hoče praznovati svoj jubilej. Star je namreč 20 let, kar je za modern ples že solidna starost. Prvi je plesal tango plesalec Pablo Podesta v gledališču Nuevos in Buenos Airesu in sicer solo. Argentinska javnost je sprejela novi ples z velikim navdušenjem in tako so se pariški plesni mojstri leta 1910 domislili, naj postane tango družabni ples in se razširi po vseh evropskih plesnih dvoranih in salonih.

Toda Tango ni prodrl takoj v začetku, ker je veljal za nemoralen ples, primeren samo za družbo, kjer ne gledajo posebno na moralna načela. Približno isto je bilo tudi z valčkom, ko se je prvič pojavil. V Nemčiji so celo prepovedali oficirjem plesati tango v uniformi in končno je nastopila še policija, ki je novi ples prepovedala. Toda leta 1912 si je priboril tango opereto (Lehar »Idealna soprog«) in Jean Gilbert »Princesa tanga«. V obeh operetah so bili uvedeni novi ritmi, da se nekoliko poživijo partitura.

Po vojni so odpadle vse težje figure in tango je postal priljubljen družabni ples. Razvijal se je sicer in dobival več oblik, zdaj je bil tango milonga, zdaj tango argentino ali francoski tango, toda v bistvu je ostal vedno enak. Pred dobrim letom so mu odprli celo vrata na angleški dvor in tango se sme sedaj plesati tudi na dvornih svečanostih. Tako je pač kariera plesov — najprej so nemoralni, nazadnje jih pa plešejo tudi na dvorih.

Praga šteje

848.000 prebivalcev

V sredo dopoldne je zaključil prški mestni statistični urad ljudsko štetje v Veliki Pragi. Velika Praga ima 847.702 prebivalca. To število se bo pomnožilo za nekaj sto, ker nekaterih ljudi še ni v seznamih. Prebivalstvo Prage bo znašalo nekaj nad 848.000.

Leta 1921 je imela Velika Praga 676.650 prebivalcev. V 10 letih je torej naraslo prebivalstvo Prage za dobrih 171.000, kar znaša okrog 25%. Nazadnje je prebivalstvo samo v I. in VI. okraju Prage, v vseh drugih okrajih, zlasti na periferiji, je pa močno naraslo. V Pragi vidimo torej isti pojav, kakor v Ljubljani, da silijo ljudje na periferijo, ker so v mestu samem stanovanja in stavne parcele predrage.

Pol milijona

za komarjev pik

Nikjer na svetu ljudem ne diši lahek zaslužek tako, kakor v Ameriki. Najraje si pomagajo ljudje do denarja s tožbami, v katerih zahtevajo povračilo škode. To epidemijo lahkomišelnih procesov izdatno podpirajo dobrodušni sodniki, ki dajejo tožiteljem večinoma prav, posebno če gre za ženski spol.

Na to se je zanašala najbrže tudi lepa prebivalca New Yorka, Katarina Mac Donoughova, ki je zahtevala od neke parobrodne družbe 10.000 dolarjev odškodnine, ker jo je med vožnjo iz New Yorka v Norfolk picil komar

To bi še ne bilo nič hudega, saj piči komar človeka tudi doma v postelji, da ni pomenil komarjev pik za živce lepe Američanke prave katastrofe. Komar jo je namreč picil ponoči v kajuti in sirota se je tako ustrašila skeleče bolečine, da je planila iz postelje v sami srca in hodnik, kjer so jo opazovale poželjive moške oči. Oči so bile tako pregrešne in poželjive, da je dobila ubožica živčni šok in je morala ostati ves teden v postelji.

Modri sodnik je pa odklonil zahtevo deviške tožiteljice, češ, da parobrodna družba ni odgovorna za komarjev pik, niti za posledice.

Najdražja mestna uprava

Mesto Newyork prekaša po številu prebivalcev ne samo vsa druga mesta na svetu, temveč tudi mnoge države. Za prihodnje leto znašajo v proračunu določeni izdatki mestne občine 615 milijonov 869.033 dolarjev, kar je v naši valuti ogromna svota, ki daleč presega naš državni proračun. V zadnjih desetih letih se je newyorški proračun povečal za 7% letno, čeprav je znašal prirastek prebivalstva komaj 1%. Če pojde tako naprej, prekašati proračun leta 1935. že milijardo dolarjev. Pa ne samo proračun, temveč tudi dolgovi Newyorka hitro naraščajo. V zadnjih šestih letih se je zadolžil Newyork za 70 milijonov dolarjev letno. Samo investicijski program za prihodnja leta izkazuje 2 milijardi.

Kakšni so pa dohodki največjega mesta na svetu? Lani so znašali vsi dohodki 628.790.731 dolarjev. Ti težki milijoni se stekajo v mestne blaginje v prvi vrsti v obliki hišnega davka. Vedno naraščajoče število nebotičnikov je silno zvišalo davek na nezazidane parcele, obenem so se pa tudi zemljišča strahovito podražila. Drugi glavni vir dohodkov je mestni vodovod, ki je vrzel občini letos nad 24 milijonov dolarjev. Od mestnih prometnih sredstev občina skoraj nima nobenih dohodkov, čeprav gre skoraj polovica dolgov na račun komunikacij, posebno podzemne železnice. Mestna uprava namreč skrbi, da je promet čim cenejši in čim boljši, zato se na dobiček od investiranega kapitala sploh ne ozira.

Kako porabi mesto svoje ogromne dohodke? Polovica dohodkov gre za osebne izdatke. Newyork ima namreč 182.000 mestnih uslužbencev. Toliko moč ne šteje niti vsa ameriška armada. Mnoge uradnike zaposluje mestna občina zato, ker jih je vrgla mestu na vrat protekcija ne glede na njihovo kvalifikacijo in faktično potrebo.

Svojo preteklost je izgubil

Med budimpeštanskimi zdravniki vlada splošno zanimanje za zdravnik, ki je tako temeljito izgubil spomin, da mu je vsa njegova preteklost zatonila nekam v pozabo. Moč se piše Arthur Szegő. Spomin ga je zapustil pred dvema mesecema po atentatu, ki so ga izvršili nanj ponoči zločinci. Eden ga je udaril tako močno po glavi, da se je onesvestil. Ko se je zavedel, ni mogel niti povedati, kje stanuje. Ne spominja se ničesar, kar se je zgodilo pred dvema tednoma in ne spozna onih, s katerimi je do usodnega napada občeval. Niti lastne matere in neveste ne pozna več.

Nekemu novinarju je Szegő pripovedoval, da se prav ničesar ne spominja iz svoje preteklosti. Moč niti točno ne ve, če je sploh doma pri materi, kakor mu zatrjujejo. Vse se mu zdi tuje. Kakor da ga je zanesla usoda med tuje ljudi ali da je šele začel živeti. Nedavno ga je odgovorila neka dama in ko jo je vprašal, kdo je, ga je začuden pogledala. Najbrž se ni vedela, da je izgubil spomin. V glavi se mu vse vrtilo. Na cesti ga pozdravljajo ljudje, ki jih ne pozna. Tudi čitanje mu dela preglavice, ker mu je pomen mnogih besed izpadel. Profesorji na kliniki ga

5000 poslušalcev je doslej očaral s svojim božanskim glasom

Richard Tauber

v krasni Lehárjevi filmski opereti

ZEMLJA SOLNCA

Hitite in pridite tudi še Vi!

Poleg tega najnovejši Paramountov „Zvočni tednik“.

ELITNI KINO MATICA   Telef. 2124

tolažijo, da se mu bodo vse duševne zmožnosti povrnille, toda kdaj, mu seveda ne morejo povedati.

Njegova mati je pravila novinarjem, da je bil sin zelo nadarjen in da je študiral ves čas z odliko. Zadnja leta je postal konservatorij. Hotel je postati glasbenik, toda ta načrt je splaval po vodi, kajti siromak je pozabil tudi vse, kar je imel s konzervatorija.

Poostritev diktature v Rusiji

Vsa sovjetska uprava je bila v novembru in decembru temeljito revidirana. Mnoge uradnike so odpustili ali premeštili, ne da bi jim povedali, zakaj. Na njihova mesta so prišli večinoma sotrudniki ali funkcionarji državne politične uprave, ki so uvedli v sovjetski upravni aparat policijski sistem. Tudi v armadi je prišlo na vodilnih mestih do temeljnih izprememb. Višji poveljniki, zlasti pri topništvu, v oddelkih za plinsko vojno in v letalstvu, so bili zamenjani in prišli so pod kontrolo posebnega nadzornega odbora GPU, ki ni odgovoren niti vrhovnemu poveljniku, niti komisariju vojske in morarice, temveč samo centralnemu Stalinovemu kolegiju. Poveljnik tega kontrolnega odbora je odgovoren samo Stalinu, od katerega dobiva navodila.

Tako je združil Stalin v svojih rokah vse niti državne uprave in vodstva rdeče armade. Odgovornost za pravilno poslovanje upravnega aparata je strogo centralizirana in postavljena pod neposredno politično kontrolo državne policije, tako da se sploh ni moreče protivitvi odredbam vlade. Kot najvišji činitelj nad vsem tem novim sistemom fungira pooblaščenec GPU, ki lahko neposredno predlaga stroge kazni do usmrtnice vključno. Ta reorganizacija sovjetskega sistema je posledica vedno večjega pritiska inozemstva na sovjetsko Rusijo.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih živec, bolečinah v boku, zasoplenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, poboitosti, povzroči naravna »Frans Josefova« grelnica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljajo »Frans Josefovo« vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

Vpliv podnebja na rast

Na rast človeka odnosno na višino njegove postave vplivajo poleg raznih lastnosti še trije činitelji: podnebje, prehrana in življenjski pogoji. Kar se tiče podnebja, so učenjaki ugotovili, da se »ozna največji vpliv na otroke priseljenecv v Ameriki. Zidje iz vzhodne Evrope se v podnebnju severoameriške obale močno potegnile. Otroci iseljenecv so navadno večji od staršev, kar velja tudi za one, ki so bili rojeni že v Ameriki.

Kar se tiče prehrane, so na Japonskem ugotovili, da so šoloobvezni otroci, ki se hranijo samo z rižem, manjši od onih, ki dobivajo poleg riža še drugo hrano. V Nemčiji so ugotovili, da ljudje tembolj rasto, čim ugodnejše so gospodarske razmere. Življenjski pogoji pa vplivajo na ljudi še v drugi smeri. Če se moški in ženska poročita, ko sta že priletla, so njuni otroci večji od otrok mladih zakoncev. O tem pričata tudi znano dejstvo, da so Skandinavci v primeri z drugimi narodi veliki, ker se ženijo pozno. Nasprotno pa vidimo med orijentalnimi narodi večinoma majhne ljudi, ker se ženijo zgodaj.

Kar se tiče velikosti, so na prvem mestu Skandinavci, ki dosežejo povprečno 175 cm, na drugem Angleži 173, Belgijci 169, Nemci 168, Rusi tudi 168, Avstrijci so 164, Francozi 163. Najmanjši so ljudje blizu ekvatorja, kjer dosežejo višino 138 do 140 cm.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

VELEPIČ RUDOLF,
SISKA, SV. JERNEJA ULICA ŠT. 25
Nudi premog, suha bukova drva
telefon 2708   Telefon 2708

C. G. Norris.

Vroča kri

Roman.

Torej?... Kaj početi?... Imela ga je prav rada... Saj je bil navzlic vsemu »prijazno, preprosto bitje«.

Toda te neopredeljene misli ji pač niso mogle dati odgovora na glavno vprašanje — kakšna bodočnost se ji obeta. Misel na zdravnik kot ljubimca je bila odvrtna, in vendar mu je bila od srca hvaležna in njena vroča želja je bila izkazati se mu hvaležno za veliko uslugo in dobroto.

Vrata za njenim hrbtom so se odprla, doktor je prišel iz ordinacijske sobe. Trkati se je bil že odvil. »No, moj mali mak, kako se kaj počutiš?« — Stopil je k nji k oknu in ji položil roko na ramo. Srce jo je zabolelo, ko je začutila njegovo roko na sebi, toda na zunaj je ostala mirna. »Bogme«, — je nadaljeval, — ti si najdražestnejše bitje, kar jih pozna svet. Ali veš to? — Objel jo je in nastavljal mu je lice v poljub.

Niti besedice ni črhnila in čez nekaj časa jo je še krepkeje objel. Trda slušalka jo je tiščala pri tem v koleno in zdravnik je tako dišal po karbolu, da ji je postajalo slabo. Njegova obleka, me-

gov plašč, ki se je na žepih svetil, njegov zmečkan, zamazani telovnik, njegova svetlo modra kravata, njegova srajca, vse, kar je imel na sebi, se ji je zazdelo naenkrat razumljivo in nesimpatično. Nehote se mu je izvil iz objema in stopila nazaj k oknu. Stud, poskusila je prikriti ga, obrnila se je znova in ga pogledala. Boylston se je bil sesedel na stol in povesil glavo. Sočutje se je oglašilo v nji. Stopila je k njemu in ga pobožala po glavi, pa se ni gnil. Potem je vzela njegovo veliko roko v svojo ročico in sedla na rob njegovega stola.

— Zelo dobri ste, doktor, — je dejala, — in bodite prepričani, da znam ceniti vse, kar ste storili zame.

Zmajal je z glavo in globoko vzdihnil.

— Hvaležnost, — je dejal, — hvaležnosti nočem. Hočem več.

Pomembna pavza.

Zelja je lahko videla, kako so se mu modre žile na čelu napele in kako se mu je na sencih poznalo silno utripanje srca.

— Ah, ljubim te, — je zašepetal. — Zakaj me ti ne moreš ljubiti?

Iztrgala se mu je iz objema.

— Kako je z nocojšnjim večerom?

Poževal v restavracijo ali bova večerjala doma? — je vprašala osorno. — Takoj pogledal, kaj je še ostalo v shrambi, — je nadaljeval in izgnal. Pet ali šest minut je bil Boylston sam. Ko se

je vrnila, je našla zdravnika strtega na stolu z rokami se je držal za glavo, slušalka mu je štrlela iz jopiča. Pogled nanj je bil žalosten. Pokleknila je predenj, mu odstranila roke z obraza in opazila je, da se ni motila — lica so bila mokra.

— Doktor!

— Ah, pusti me, Zelja, nikar se ne muči!

— Toda, doktor!

— Sem pač stara podrtija.

— Kdo pa to pravi?

— Star — star — star sem, Zelja, prestar za dekle, kakršno si ti. Ti si pač moj srček, moje dete, in ne preostaja mi drugega nego prositi nebo, da bi me imela vsaj malo rada.

— Saj te že imam, — je dejala Zelja zelo tiho.

— Toda ne tako, kakor bi hotel jaz. To sama dobro veš?

Nekaj časa je bilo vse tiho. Potem je pa Zelja vstala, se mu vrgla v naročje in se prepustila njegovim željnim, vročim poljubom. Slušalka je bila ovirana med njima.

— Lahko noč, Zelja.

— Lahko noč, doktor.

— Ali bi me ne mogla tikati in me klicati »Raip«? Poskusi vendar.

— Dobro, poskusila bom, toda zdi se mi tako tuje, čudno... Ne vem... Zdi se mi, upam... — hotela je reči — premlada sem za to. — Nasmešnil se je in jo potegnil k sebi.

— Ljubica! Ti breskvica! Moj mali kalifornijski mak!

— Pojdi no, ne govori neumnosti, — ga je odpirala od sebe.

— Pa je le res, — je zatrjeval.

— Veseli me, da misliš name.

— Si srečna?

Stomignila je z rameni in se nekam prisiljeno nasmešnila.

— Mene si zelo osrečila, Zelja! Zelja!

— Pojdi zdaj raje domov, — je dejala in ga pahnjala od sebe.

— Pride dan ko mi ne bo treba iti, kaj ne?

— Odkimala je.

— Pride čas, ko boš pritrdila, — je zatrjeval.

Njena glava je še vedno odgovarjala »ne«.

— Torej, lahko noč!

— Lahko noč.

— Moj sladki mak.

— Lahko noč.

— Pride čas, ko bom smel ostati pri tebi, mar ne?

— Lahko noč.

Tiho je zaprla vrata in poslušala njegove težke korake, odmevajoče s stopnišča. Mehanično je zaklenila vrata in se vrnila v sobo.

Bila je že temna noč. Na stroou se je zasvetil od zunaj žarek. Tišina... za njo, nad njo, pod njo je žijala ogromna praznosta zapuščenega hiše. Razen nje nikjer žive duše. Če so res duhovi, je

bila ta neobljubena, samotna hiša kot ustvarjena za njihove vragolije.

Zelja je zastokala. Prinesla je mačico in priložila vroče lice k njeni mehki beli dlačici.

Njene misli so rojile v krogu: Boylston! Pogled na njegovo obleko, na njegov bel telovnik in njegovo očala... Sentimentalen... Star... Mislija je na njegove redke lase.

Spomini na Mihaela — na njegov plahi, smehljajoči obraz. Na njegove močne, mlade roke, njegove sveže, žgoče ustnice... Vroče solze so ji pri tekle iz oči.

— Mihael.

Kar je začela stokanje tik nad ušesom, nekdo je zunaj tiho stopal. Na ključko je pritisnila previdna roka.

Planila je pokonci in zakričala. Ro-ke je tiščala krčevito na prsa, v katerih ji je močno utripalo srce.

— Doktor — doktor doktor! — je vzkliknila.

Vse tiho. Mačica ji je prestrašeno plezala po nogah. Zelja je zgrabila drhtečo živalico in jo pritisnila na prsa. Zelja se je tako majčkana, tako brezpomembna — zastrašena mala deklica čisto sama v ogromni hiši.

Plan Vrednikove družbe,

ali si že nri... onega

novega člana?

Mali oglasi

Vaša beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakol - Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo - Najmanjši oglas Din 5-

Pletilni stroj
osemključni, po zelo nizki ceni - tudi na obroke - prodava Rakovec, Kranj 90, 3183

HARMONIKE
izdelujem nove in sprejemam v popravilo vse glasbene instrumente. - JANC, LJUBLJANA, Bohoričeva 9.

Krušno moko
vse mletvske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN
Stari trg 32, Ljubljana.

Prodano hišo v Ljubljani, Kolodvorska ulica 30. Ponudba na upravo »Slov. Narod« pod »Hisa/3079. 3079

Ženitna ponudba
Državni uradnik, 33 let star, rimokatolik z dobro plačo, lepim stanovanjem in posestvom, želi znanja zaradi žitve. Ne išče dote niti milo, zvesto družico in dobro gospodinjico. Ponudbe s polnim naslovom pod šifro »Idealen zakon 545« na upravo »Slov. Narod«. 3181

KROJAČICO
za šivanje gumastih steknikov in Princen-korzetov iščemo za takojšen nastop proti plačilu po dogovoru. Event. tudi stanovanje in hrana v hiši. Nameščenje stalno. Ponudbe na nalog: M. Borovečki, Zagreb, Pri-laz Djure Deželića 79/III. 3171

GOSPODIČNA
perfektna kuharica in samostojna gospodinja, z dolgoletnimi spričevanji, išče mesto pri boljši družini ali pri samostojnem gospodu - tudi na deželi. Govori slovensko, nemško in madžarsko. Kastelic Františka, Pragersko 38. 3170

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mesni trg 15

priporoča svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo
-: točno in solidno. -:

I. Stjepušin

ZAGREB, Jurjevska 57
priporoča najboljšo
tambure, tica, škole,
partiture i ostale po-
trebitve za
sva glasbala. -
Odlikovan na
pariskoj izložbi
Gjenici franko

Od dobrega najbolje je le
GRITZNER - ADLER
šivalni stroj in kolo

Elegantna izvedba - najboljši material!

URANIA
pisalni stroj
v 3 velikostih

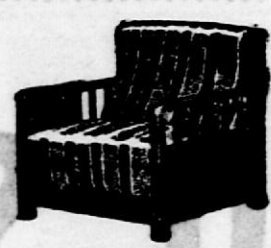
Novost!
Šivalni stroj
kot damska
pisalna miza

Le pri
JOS. PETELINC - LJUBLJANA
TELEFON INTERURBAN 2913
Zmerne cene tudi na obroke

**Najboljši
brnski blagovi**

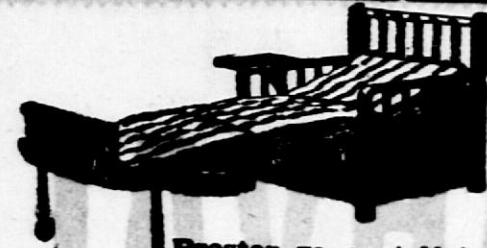
Zajamčeno čistotnost
moške in damske blagove
zadnjih novosti za
jesensko in zimsko sezijo
-zpošilja starorenomirana zaloga tvornice sukna
SIEGEL-IMHOF, BRNO
Palackého tř. 12. Češkoslovaška.
Največja izbira. - Najnižje tvorniške cene. - Najso-
idnejša izvršitev vseh naročil. - Na zahtevo vzorci
zastonj in poštnine prosto.

Franc Jager

tapetnistvo
LJUBLJANA, Sv. Petra 2. 20

priporoča svoje najmoderneje
šotlje vseh vrst, modroca,
otomane, šimo, zložljive po-
stelje, patentne divane i. t. d.

Prostor za posteljnino.
Garantirana konstrukcija!

NAZNANILO

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem OTVORIL
novo delavnico

LESOSTRUGARSKÉ STROKE

Holzapflijeva - Zalokar eva 13

Za vsa v to stroko spadajoča naročila se vljudno pri-
poroča

Viktor Lovrenčič

splošno lesostrugarstvo

LJUBLJANA, Zalokarjeva ulica šte. 13

POSESTVO

prvovrstno, v lepem kraju oko-
lice trga Konjice, oddaljeno čet-
rt ure od železniške postaje,
obstoječe iz 20 oralov prvovrst-
nega zemljišča, to je travnikov,
njiv, gozda, vinogradov in sa-
donosnika, kateri da v dobrem
letu 2 vagona jabolk. Poslopja
so: 2 zidani hiši in gospodarska
poslopja. Prodajam z vsem
živim in mrtvim inventarjem
za 850.000 Din radi družinskih
razmer. Pojasnila daje: Vrhov-
šek Ciril, trgovec, Konjice.

Rebernik France

poznanja cenjenemu občinstvu, da je otvoril

lastno delavnico

stobeneža in pohištveneža pleskarstva in

ličarstva v Komenskega ulici 22, tel. 3177,

ker se je tordka Brunčič - Rebernik

razdružila.

Pri tej priliki se priporoča cenjenim naročnikom

i za nadaljnjo naklonjenost.

Radijska oddajna postaja LJUBLJANA

RADIO kot si ga želite

namreč VISOK v kvaliteti in NIZEK v ceni.

Naša reklamna prodaja, ki traja od 10. novembra do 30. decembra 1930,
obsega sledeče radijske sprejemne naprave:

400 D tektorskih aparatov, kompletnih z vsemi potrebnimi, ki so
za poslušanje potrebne, za naplacho Din 80 ter petkratno mesečno
plačilo po Din 45.

300 1 elektronskih aparatov, kompletnih z elektronko, baterijami,
antenskim materialom ter eno slušalko, za naplacho Din 100 ter
osemkratno plačilo po Din 75.

200 3 elektronskih aparatov »Reinartz«, kompletnih z elektronkami,
akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 90 Volt, finim zvočnikom ter
antenskim materialom za naplacho Din 240 ter desetkratno me-
sečno plačilo po Din 180.

100 4 elektronskih aparatov »Reinartz« z visokofrekvenčno elektronko
z zamreženo anodo ter akumulatorjem 36 ah, anodno baterijo 120
Volt, izbornim angleškim zvočnikom Amplion AC 27 ter antenskim
materialom na naplacho Din 390 ter dvanajstkratno mesečno pla-
čilo po Din 280.

Poslušajte se ugodno priliko ter si naročite takoj Vaš aparat!

RADIO LJUBLJANA

LJUBLJANA, Miklošičeva 5. MARIBOR, Aleksandrova 4.

Priložnostni nakup za Božič

Rokavice

Nogavice

simko ter drugo perilo, damske torbice in aktovke, kra-
vate, ROČKI, vsakovrstne TOALETNE POTREBŠČINE,
naramnice in sploh GALANTERIJSKO BLAGO.

JOSIP PETELINC, Ljubljana

za vodo, blizu Prešernovega spomenika.

Zaradi velike zaloge znižane cene!

Odrasli in otroci

opravljajo z velikim uspehom zdravi-
ni način za čiščenje in osvežitev krvi s
FIGOLOM.

FIGOL se dobiva po vseh lekarnah po
pošti pa razpošilja izdelovalec:
Apoteka Dr. Semelič, Dubrovnik 2/60.
3 steklenice s poštnino 105, 8 steklenic
245, 1 steklenica 40 Din.

Dvokolesa, motorji, šivalni stroji.

otroški in igračni vozički,
pneumatika, posamezni de-
li. Velika izbira, najnižje
cene. Prodaja na obroke.
Ceniki franko.

„Tribuna“ F. B. L.
tovarna dvokoles in otroških vozičkov,
LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA STEV 4

POZOR!

Sir in med

vseh vrst kupite po najnižjih cenah pri

Julij ZUPAN, Ljubljana, Sv. Petra c. 35

DOBRO BLAGO! SOLIDNE CENE!

Makulturni papir

kg à Din 4-

prodaja uprava, Slovenskega Naroda,

NAJMODERNEJŠE VZORCE

ZAVES in PERILA

namiznih in kuhinjskih garnitur veze najfineje in najceneje

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA

DALMATINOVA 13.

Entlanje, ažuriranje, predtiskanje takoj.

Oddajo se v našem

v Dolfovi ulici šte. 12

obsežne in suhe kleti,

pripravne za shrambo

zelenjave, sadja itd.

Pismene ponudbe sprejema: Upravni odbor

dr. Oražnevega dijaškega doma v Ljubljani,

univerza.

**Obupane
ženske**

Ali imate skrbi, ali bojazen?

Vam prinaša pri poškodbah in iz-

zostanku mesečnega perila že

mного let preizkušen, tisočkrat

posvedčen in zdravniško priporo-

čen, zanesljivo učinkujoč pomoček.

Prof. dr. Rettiga »EROSEA«, ki ugodno učinkuje,

ne da bi morali svoje poslovanje prekiniti, že po

nekaj urah. Din 70, za staro poškodbo Din 100,

za odporne ženske Din 150, dvojno za staro po-

škodbo in odporne ženske Din 200.

ZAJAMČENO NESKODLJIVO!

Tisoči žensk potrjujejo hitri in zanesljivi uspeh

ttega sredstva in zopet pridobljeno zadovoljstvo.

Diskretna pošiljatev po pošti.

ORDIN. HAVELKOVA LABORATOR

Praga-Nusle, Božetčeva ul. 10.

Pošt. schranka č. 17. C. S. R. - Pišite, prosim,

razločno!

V Jugoslaviji je pisma na nas frankirati s 3 Din.

Piljučne bolezni so ozdravljive!

Piljučna tuberkuloza, sušica, kašelj, suhi kašelj, sluzasti kašelj, nočno potenje,
bronhijalni katar, katar grla, zaelinjavanje, bruhanje krvi, izpljuvanje krvi, tes-
noba, astmatično hropenje, bodljivi itd. se ozdravljivi.

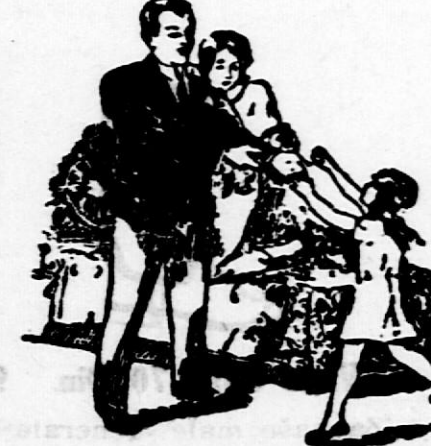
NA TISOČE OZDRAVLJENIH.

ZAHTEVAJTE TAKOJ MOJO KNJIGO!

„NOVA UMETNOST HRANJENJA“

Pred uporabo.

Po uporabi.

ki je že mnoge re-
šila. Ta se more
uporabiti pri vsa-
kem načinu življe-
nja in pomaga, da
bolezni hitreje ob-
vladamo. Telesna
teža raste in po-
stopno pospešnje
zaustavlja bolezni.
Resni možje zdrav-
niške znanosti po-
trjujejo vrhlo mo-
je metode in radi
odobravajo upora-
bo iste. Čimprej se
začne z mojim na-
činom hranjenja,
tem boljše.

Popolnoma zastonj

dobite mojo knjigo, iz katere zamorete črpati mnogo potrebnega. Kogar torej
bolezni muči, kdor se želi na nagel način temeljito in brez nevarnosti znebiti
svojih bolečin, naj še danes piše!

Naglašam ponovno, da dobite moje pojasnilo **POVSEM ZASTONJ**, brez
vsake obveze z Vaše strani, ter bo Vaš zdravnik sigurno pristal na ta od prvih
profesorjev kot izvrstno pripoznan

NOVI NAČIN VAŠEGA HRANJENJA.

Zaradi tega je v Vašem interesu, da takoj pišete, pa Vas bo moje tamokšnje
zastopstvo vsak čas najbolje postreglo.

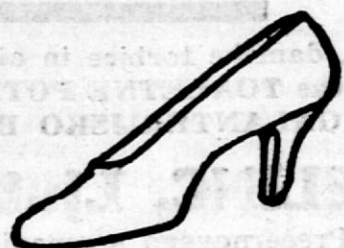
Črpajte pouk in ojačano voljo do življenja iz knjige izkušenega zdravnika.
Ona vsebuje skrupulozno in življenjsko mabo in se obrača do vseh bolnikov, ki se
zanimajo za sedanje stanje **ZNANSTVENEGA ZDRAVLJENJA PILJUC.**

Georg Fulgner, Berlin - Neukölln, Ringbahnstrasse

No. 24. Abt. 615

ZAHVALJUJEMO SE SVOJIM ODJEMALCEM:

Vrsta 9815-03 Din. 89.-

Eleganten salonski čevljiček iz črnega žameta. Vedno potreben dami doma, v uradu in za vsakdanji ples. Isti spono za isto ceno.

Vrsta 9775-03 Din. 129.-

Te krasne čevljičke iz svila tega atlasa bomo prilagodili vsaki barvi Vaše večerne toaletne isti čevljiček brez spono v vseh modnih barvah.

Vrsta 9805-05 Din. 169.-

Priljubljen čevljiček naših odjemalcev, narejen iz najboljšega laka, z elegantnim podpetnikom, za neverjetno nizko ceno.

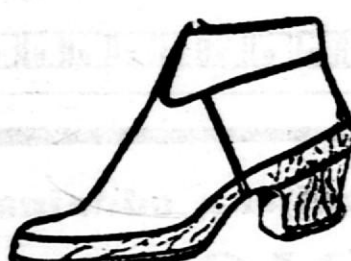
Vrsta 7005-70 Din. 19.-

Vama zahteva danes lahek čevlji. Zato si brez te oolga loš ni mogoče misliti garde robe praktične dame.

Vrsta 1875-78 Din. 129.-

Celogumasti snežni čevlji praktični za dež, sneg in blato. S spojkami, praktičnim pri oblačenju, za neverjetno nizko ceno.

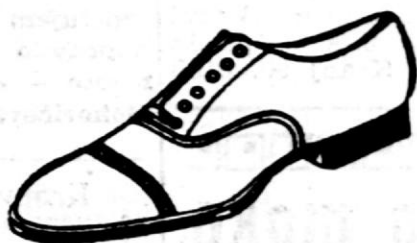
Vrsta 1365-75 Din. 129.-

Elegantna oblika, krog prek členkov, volneni gabardin žametnim ovratnikom. Ta le točni proizvod in naša znamka so najboljšje priporočilo.

Vrsta 6807-70 Din. 79.-

aloše z našo znamko so znane po vsem svetu, ne samo po oji obliki in dobri kakovosti, nego tudi po nizki ceni.

1937-22 Din. 169.-

Praktičen čevlji, potreben za vsakdanjo službo umnemu ročnemu delavcu. Črne ali rjave barve za neverjetno nizko ceno.

Vrsta 4837-00 Din. 169.-

Speciasten čevlji za ples. Izgotovljen iz laka in lahek kot pero. Z nizko ceno dajemo vsakomur možnost, da pride v družbo in na ples v primerljivih čevljih.

Vrsta 6627-06 Din. 249.-

Eleganten, udoben čevlji odličnega gospoda. Sportniki na terenu in oni na tribunah ne morejo biti brez čevljev te oblike.

Vrsta 9975-03 Din. 199.-

Luksuzno izvršeni čevlji iz črnega antilopa, kombiniranega z lakom, tako da morete z njimi tudi na ples in v družbo.

Vrsta 1365-70 Din. 99.-

Naš šlager tako z dobrim maserijalom kakor tudi z nizko ceno. S tem želimo tudi najširšim slojem omogočiti na kup dobrih snežnih čevljev, ki bodo ohranili zdravje ter povečali sposobnost.

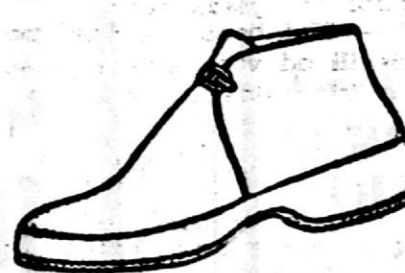
Vrsta 9895-70 Din. 199.-

Krasni škorenjčki za ulico, najslabšem vremenu. Vam so nočica v teh škorenjčkih, eno elegantna in okusna. Nosijo se brez čevljev z volnenimi nogavicami.

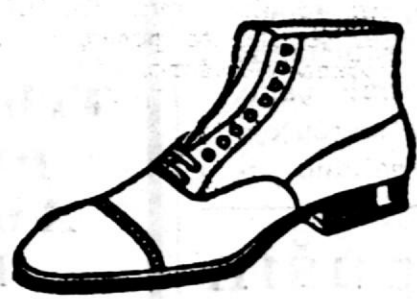
Vrsta 1895-81 Din. 199.-

Priljubljeni ruski škornjčki, ki jih nosimo povrh čevljev, s črtnimi okrasji in ogrlico iz crmerja.

Vrsta 1367-70 Din. 169.-

Moški snežni čevlji iz finega oljenega gabardina, elegantne oblike. Kdor jih še ni nosil, si ne more misliti vseh prednosti in udobnosti, ki mu jih proži za nizko ceno ta čevlji.

Vrsta 9877-22 Din. 249.-

Priljubljen čevlji naših stalnih odjemalcev, narejen iz najfinejšega boksa, z lahkimi unanjam podplatom in gumastim podpetnikom. Imamo jih v vseh velikostih in barvah.

Vrsta 1875-57 Din. 199.-

Priljubljen okras. Elegantni čevlji z nizkim podpetnikom narejeni iz laka, antilope ali finega boksa. Z raznimi kombinacijami.

Vrsta 6625-08 Din. 199.-

Novi model za elegantno damo. Dame, ki goje sport, tudi one na terenu in one na tribunah potrebujejo par takih sportnih čevljev.

Vrsta 3635-18 Din. 169.-

Čevlji za staro mamico, iz finega boksa, z nizkim podpetnikom, udobni, fine oblike in nizke cene.

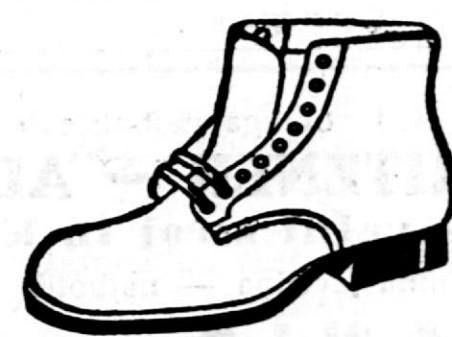
Vrsta 1645-11 Din. 169.-

Čevlji iz črnega ali rjavega boksa z usnatim podpetnikom. Praktični in pripravi za mater in hčer.

Vrsta 0967-00 Din. 169.-

Čevlji za delo na terenu. Ne boje se dežja, snega niti blata. Narejeni so iz mastne krave (juta), z gumastim ali usnatim podplatom.

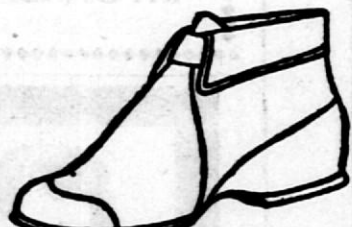
Vrsta 3267-00 Din. 249.-

Moški čevlji iz dul-boksa za zimski sport in štrpaci. Med podplatom gumast vložek, ki varuje nogo vlage, čevlji pa dela nepremočljiv.

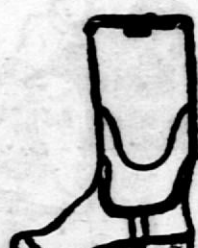
Vrsta 7047 Din. 59.-

Ko jutraj vstanete iz tople postelje, obujte te domače čevlje. Ko pridete domov z dela, vam jih je zopet treba, da si odpočijete nogo. Za to nizko ceno jih lahko kupi vsakdo.

Vrsta 2861-76 Din. 69.-

Otroški snežni čevlji iz gumastega gabardina ali celogumasti dovoljujejo otrokom gaženje po največjem blatu, dežju, brozgi in snegu.

Vrsta 9891-70 Din. 99.-

Za naše male generale. Za majhen denar mnogo veselja otrokom in staršem.

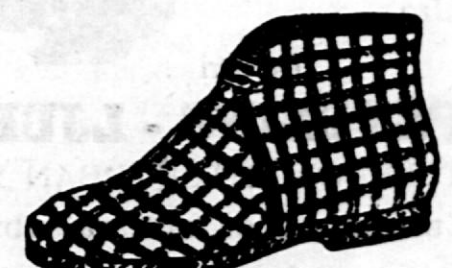
Vrsta 3762-22 Din. 89.-

Otroški čevlji za štrpaci iz mastnega in nepremočljivega usnja, kovani, z močnim podplatom in železnimi polpodkvičami.

Vrsta 2842-05 Din. 89.-

Evo vam lahkega udobnega čevljička iz laka za Vaše otroke. Lahko se nosijo v snežnih čevljih, potrebni so pa za vsako svečanost, da povečajo veselje Vašim otrokom.

Vrsta 218 Din. 89.-

Ko pridete domu, zamenjajte čevlje s toplimi domačimi čevlji. Ako ste občutljivi, si kupite te, preko členkov visoke, da vam bo topleje.

Rata